

Όταν ο «Μεγάλος Τιμονιέρης» έφερε τον λιμό :

Η πολιτική που έμεινε γνωστή ως «μεγάλο άλμα προς τα εμπρός» και οι επιπτώσεις της στη δημογραφία, την οικονομία, την κοινωνία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας.

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Γεωγραφίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΜΥΤΙΛΗΝΗ 2017

When the 'Great Helmsman' brought about the famine:

*The 'Great Leap Forward' and its social, economic and demographic consequences in
China.*

Πτυχιακή Εργασία

Μυτιλήνη 2017

Επιμέλεια Εργασίας: Τόπακα Γεωργία

Επιβλέπων Καθηγητής: Γαβαλάς Βασίλειος

Μέλη επιτροπής : Κορρές Γεώργιος, Σιδηρόπουλος Γεώργιος

*"POLITICS IS WAR WITHOUT BLOOD, WHILE WAR IS
POLITICS WITH BLOOD."*

-Mao Tse-Tung

Πρόλογος

Η δημογραφία, η κοινωνία και η οικονομία σε συνδυασμό είναι οι πυλώνες της εξέλιξης μιας χώρας. Και οι τρεις επιστήμες κατατάσσονται στις κοινωνικές επιστήμες και αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους. Η παρούσα εργασία, έγινε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας του Τμήματος Γεωγραφίας που ανήκει στις Κοινωνικές Σχολές του Πανεπιστημίου Αιγαίου με έδρα τη Μυτιλήνη. Η ύλη που έχει περιληφθεί σε αυτή έχει χωριστεί σε πέντε κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο – Εισαγωγή, αναφέρονται γενικά οι έννοιες της δημογραφίας, της κοινωνίας και της οικονομίας ως επιστήμες. Έπειτα στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία μικρή αναφορά στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας ως χώρα και τη γεωγραφική της θέση, τη δημιουργία της σημαίας της και το έμβλημα της χώρας. Έπειτα, παρουσιάζεται η δημογραφία, η κοινωνία και η οικονομία της Κίνας από τα παλαιότερα χρόνια μέχρι και σήμερα. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται ένας πρόλογος όπου περιλαμβάνεται μία βιογραφική αναφορά στον Mao Tse Tung, εμπνευστή της πολιτικής «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός», στη συνέχεια αναφέρεται σε γενικές γραμμές η συγκεκριμένη πολιτική και στους εξωτερικούς παράγοντες που επηρέασαν και επιδείνωσαν τα αποτελέσματα. Το τέταρτο κεφάλαιο εξετάζει τις επιπτώσεις της πολιτικής αυτής, στη δημογραφία, την κοινωνία και την οικονομία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. Στο τελευταίο –πέμπτο- κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα στη μετέπειτα ιστορία της Κίνας. Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει εκτενή βιβλιογραφία – πηγές, τόσο για τα κείμενα όσο και για τις εικόνες, τα διαγράμματα και τους πίνακες.

Abstract

Demography, society and economy are the foundations of the country's evolution. These three sectors belong to social sciences and interact with one another. The present assignment was completed as part of the thesis submitted to the Department of Geography (School of Social Sciences) based in Mytilene. The thesis is divided into five chapters. The first chapter-Introduction-describes the terms demography, society and economy as social sciences. The second chapter refers to People's Republic of China as a country and its geographical situation, its flag proposal and its country's emblem. In the same chapter a presentation is made on the country's demography, society and its economy from past to present. The third chapter refers to Mao Tse Tung, as the initiator of the economic and social campaign "Great Leap Forward". The fourth chapter examines the impact of the "Great Leap Forward" policy on China's demography, society and economy. The last-fifth-chapter presents the results of the policy on China's history. Each chapter includes extensive bibliography-sources for its text, pictures, diagrams and tables.

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος.....	5
Abstract	5
Πίνακας Περιεχομένων	6
Περιεχόμενα Πινάκων.....	7
Περιεχόμενα Εικόνων/Αφίσας.....	7
Περιεχόμενα Χαρτών.....	8
Περιεχόμενα Διαγραμμάτων.....	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1.1 Μεγαλύτεροι λιμοί του 20ου αιώνα και ο ρόλος τους στο Κομμουνιστικό Καθεστώς.....	10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 Λίγα λόγια για την Κίνα	13
2.2 Γεωγραφία της Κίνας	16
2.3 Σημαία της Κίνας	16
2.4 Έμβλημα της Κίνας	17
2.5 Δημογραφία της Κίνας	17
2.6 Οικονομία της Κίνας	21
2.7 Πολιτική Ιστορία- Κοινωνία της Κίνας	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 Mao Zedong	29
3.2 Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός	33
3.2.1 Συνέπειες και διαφωνίες για το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός»	36
3.3 Κοινόχρηστες Κουζίνες	38
3.4 Ο καιρός επιδεινώνει το λιμό	39
3.5 Χρονοδιάγραμμα	39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4.1 Δημογραφική εξέλιξη κατά την περίοδο του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός»..	42
4.1.1 Γάμοι	42
4.1.2 Αναπαραγωγή και Γονιμότητα	43
4.1.3 Καθοριστικοί παράγοντες της γονιμότητας και βρεφικής θνησιμότητας	44
4.1.4 Δημογραφικές συνέπειες σε αστικές και αγροτικές περιοχές	44

4.2 Κοινωνικές Μεταβολές.....	48
4.2.1 Εναντίον της πολιτικής της κυβέρνησης.....	48
4.2.2 Λιμοκτονία και κανιβαλισμός.....	48
4.2.3 Προπαγάνδα του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος.....	49
4.3 Επιπτώσεις στην Οικονομία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας.....	51
4.3.1 Η επίδραση στην Οικονομία της Κίνας.....	51
4.3.2 Παραγωγή και προμήθεια σιτηρών.....	52
4.3.3 Από αγροτική οικονομία σε σοσιαλιστική κοινωνία βασισμένη στη βιομηχανική παραγωγή.....	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	57
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ.....	58

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1.....	22
Πίνακας 2.....	45
Πίνακας 3.....	46
Πίνακας 4.....	53
Πίνακας 5.....	53

Περιεχόμενα Εικόνων/Αφίσας

Εικόνα 1.....	13
Εικόνα 2.....	16
Εικόνα 3.....	16
Εικόνα 4.....	29
Εικόνα 5.....	29
Εικόνα 6.....	31
Εικόνα 7.....	32
Εικόνα 8.....	33
Εικόνα 9.....	35
Εικόνα 10.....	37
Εικόνα 11.....	38
Εικόνα 12.....	49
Εικόνα 13.....	50
Εικόνα 14.....	55
Αφίσα 1.....	51

Περιεχόμενα Χαρτών

Χάρτης 1.....	14
Χάρτης 2.....	15
Χάρτης 3.....	21

Περιεχόμενα Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.....	17
Διάγραμμα 2.....	19
Διάγραμμα 3.....	20
Διάγραμμα 4.....	20
Διάγραμμα 5.....	22
Διάγραμμα 6.....	23
Διάγραμμα 7.....	24
Διάγραμμα 8.....	25
Διάγραμμα 9.....	35
Διάγραμμα 10.....	42
Διάγραμμα 11.....	43
Διάγραμμα 12.....	47
Διάγραμμα 13.....	52
Διάγραμμα 14.....	52

Κεφάλαιο 1ο

Εισαγωγή

Μεγαλύτεροι λιμοί του 20^{ου} αιώνα και ο ρόλος τους στο Κομμουνιστικό Καθεστώς.

Η πείνα που πλήττει μία συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή και σε συγκεκριμένη περιοχή ορίζεται και ως λιμός.

Κατά τη διάρκεια του 20^{ου} υπήρξαν εκτεταμένοι λιμοί σε πολλές περιοχές ανά τον κόσμο με μεγάλο αριθμό θυμάτων. Ο λιμός συνήθως είναι αποτέλεσμα ανθρώπινης ενέργειας. Οι επιπτώσεις του διαρκούν για ακετό χρονικό διάστημα και πλήττουν συνήθως ευπαθείς και άπορες κοινωνικές ομάδες (παιδιά, ηλικιωμένους, οικονομικά αδύναμους πληθυσμούς). Κύριο χαρακτηριστικό του λιμού είναι πως ο θάνατος είναι αργός και βασανιστικός. Κοινό γνώρισμα των περισσότερων λιμών στην παγκόσμια ιστορία εκτός από τα ακραία φυσικά φαινόμενα που παίζουν σημαντικό ρόλο, είναι η πολιτική ανικανότητα των κυβερνήσεων λαο επίσης η υπεροψία τους για άμεση αλλαγή της πολιτικής. Μεγαλύτερος λιμός στην παγκόσμια ιστορία ήταν ο Μεγάλος Λιμός της Κίνας που ήταν αιτία της πολιτικής του Μάο ΤσεΤουνγκ «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός». Μεγάλες εκτάσεις γης μετατράπηκαν σε αγροτικές κολεκτίβες, η κυβέρνηση θέλησε την ταχεία αλλαγή από αγροτική κοινωνία σε μία σοσιαλιστική κοινωνία βασισμένη στη βιομηχανική παραγωγή. Αποτέλεσμα ήταν αμέτρητα θύματα (30-40 εκατομμύρια), κατακόρυφη πτώση της οικονομίας και πολλές κοινωνικές καταστροφές. Ο ηγέτης της Κίνας Μάο ΤσεΤουνγκ βασίστηκε στην πολιτική του Ιωσήφ Στάλιν.

Ο Σοβιετικός Λιμός (1932-1933): δηλαδή ήταν η πολιτική της κολεκτιβοποίησης η οποία στέρησε τη ζωή σε 10 εκατομμύρια Ρώσους (3^{ος} μεγαλύτερος λιμός στην ιστορία).

Ο Λιμός της Βεγγάλης (1943): Δέκα χρόνια αργότερα, το βορειοανατολικό άκρο της Νότιας Ασίας, η ιστορική Βεγγάλη μαστίζεται από κυκλώνα και τρία παλιρροϊκά κύματα ενώ παράλληλα είναι το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και η Βεγγάλη που βρίσκεται υπό τον ιαπωνικό ζυγό έχει χάσει το δικαίωμα εισαγωγής τροφίμων από τη Βιρμανία. Εκτός από τις φυσικές καταστροφές και την πολιτική της εποχής ένας μύκητας κατέστρεψε το 90% της παραγωγής ρυζιού της χώρας. Ο συγκεκριμένος λιμός αριθμεί 7.000.000 θύματα.

Ο Ρωσικός λιμός (1921): Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, έπειτα από τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, την Οκτωβριανή Επανάσταση (1917) και τις διάφορες εμφύλιες συγκρούσεις της εποχής, η παραγωγή μειώθηκε αισθητά. Οι μπολσεβίκοι (έγιναν το Κομμουνιστικό Κόμμα της Σοβιετικής Ένωσης) υποχρέωναν τους αγρότες να τους παραδίδουν την παραγωγή τους. Μέχρι το 1921 χάθηκαν 5.000.000 άνθρωποι.

Ο Λιμός της Βόρειας Κορέας (1994-1998): Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο λιμός ήταν αποτέλεσμα πολιτικής ανικανότητας αλλά και φυσικών καταστροφών όπως και στους προηγούμενους λιμούς. Κατακλυσμιαίες βροχές «έπνιξαν» τις αγροτικές εκτάσεις της χώρας και σε συνδυασμό της πολιτικής του ηγέτη της Kim Jung Il «Πρώτα ο Στρατός» που έβαζε τις ανάγκες του πολέμου πάνω από τις ανθρώινες ανάγκες. Σε μια περίοδο πέντε ετών τα θύματα έφτασαν τα 3.000.000 θύματα.

Ο Λιμός του Βιετνάμ (1945): Ο λιμός με τα λιγότερα θύματα του 20^{ου} αιώνα. Το Βιετνάμ καταλήφθηκε από τους Ιάπωνες και παράλληλα η κυβέρνηση μετέτρεψε την αγροτική οικονομία σε παραγωγή υλικών πολέμου. Οι καλλιέργειες που απέμειναν ήταν πλέον ελάχιστες και σε συνδυασμό με τις πλημμύρες τα λιμοκτονούντα θύματα έφτασαν τα 2.000.000 .

Λαϊκή Δημοκρατία :

Ο όρος Λαϊκή Δημοκρατία ή σοσιαλιστικό κράτος, εργατικό κράτος κτλ χρησιμοποιείται κυρίως από κράτη ως ονομασία του υπαρκτού σοσιαλισμού. Κύριο χαρακτηριστικό αυτών των κρατών είναι ο κομμουνισμός. Δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «κομμουνιστικά κράτη» για το λόγο ότι ο όρος

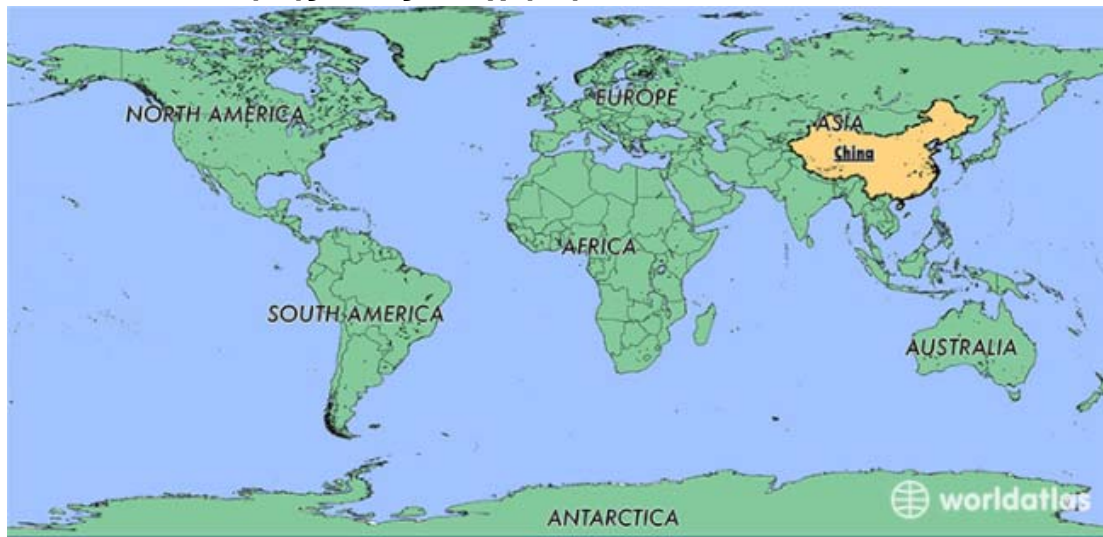
δεν είναι δόκιμος. Πολίτευμα των κρατών της Λαϊκής Δημοκρατίας είναι η μετάβαση από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό. Οι χώρες που αποκαλούνταν ως Λαϊκές Δημοκρατίες στο παρελθόν ήταν τα κράτη της ανατολικής Ευρώπης τη χρονική περίοδο μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, δηλαδή : η Ανατολική Γερμανία, η Αλβανία, η Βουλγαρία, η Γιουγκοσλαβία, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία και η Τσεχοσλοβακία. Μετά τη διάλυση του ανατολικού μπλοκ η ονομασία τους ως Λαϊκές Δημοκρατίες έπαψε να ισχύει. Σήμερα ως Λαϊκή Δημοκρατία ονομάζουμε την Κίνα, τη Βόρεια Κορέα, την Κούβα, το Βιετνάμ και τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό.

Συμπερασματικά, η Κίνα, το Βιετνάμ, η Βόρεια Κορέα και η Σοβιετική Ένωση τα χρόνια των μεγάλων λιμών ήταν υπό κομμουνιστικά καθεστώτα.

Κεφάλαιο 2ο

2.1 Λίγα λόγια για την Κίνα...

Εικόνα 1 :Η θέση της Κίνας στο χάρτη

Πηγή: <http://www.worldatlas.com/as/cn/where-is-china.html>

Η Κίνα είναι ένας από τους πρώτους πολιτισμούς παγκοσμίως. Πρωτοεμφανίστηκε στην εύφορη περιοχή, βόρεια της χώρας, στον Κίτρινο Ποταμό (δεύτερος μεγαλύτερος ποταμός στην Κίνα. Ονομάστηκε κίτρινος ποταμός λόγω του κίτρινου χρώματος που έχει το νερό κοντά στο δέλτα του ποταμού). Βρίσκεται στην ήπειρο της Ασίας και η έκτασή της καλύπτει 9.596.961 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Το γεγονός αυτό την κάνει τη μεγαλύτερη χώρα στην Ανατολική Ασία και την τέταρτη παγκοσμίως, μετά τη Ρωσία, τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η Κίνα συνορεύει με 14 άλλα κράτη. Στα βόρεια με τη Μογγολία, βορειοανατολικά με τη Βόρεια Κορέα και τη Ρωσία, το Βιετνάμ, το Λάος, τη Μιανμάρ (Βιρμανία), την Ινδία, το Μπουτάν και το Νεπάλ στα νότια, στα νοτιοδυτικά με το Πακιστάν και τέλος στα δυτικά με το Αφγανιστάν, το Τατζικιστάν, το Κιργιστάν και το Καζακιστάν. Πρωτεύουσα του κράτους, πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο και διεθνής κόμβος σύνδεσης της χώρας με τον υπόλοιπο κόσμο, είναι το Πεκίνο αλλά μεγαλύτερη πόλη και πιο σημαντικό λιμάνι είναι η Σανγκάη. Η πυκνότητα του πληθυσμού που μετράει η Κίνα είναι περίπου 135 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Με πολύ μεγάλη απόκλιση έχει καταγραφεί ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού της Κίνας ζει κυρίως στα ανατολικά της χώρας, στις παράκτιες περιοχές όπου και βρίσκονται οι μεγάλες μητροπόλεις. Σχεδόν ο μισός πληθυσμός της Κίνας κατοικεί στο ένα δέκατο της έκτασης της χώρας και το 90% του πληθυσμού στο ένα τρίτο.

Χάρτης 1 :Χώρες που συνορεύουν με την Κίνα

Πηγή: <https://www.britannica.com/place/China>

Η Κίνα, διαιρείται διοικητικά σε 22 επαρχίες, 5 αυτόνομες περιφέρειες και τέσσερις δημοτικές περιοχές. Όλες αυτές συνολικά δημιουργούν την ηπειρωτική Κίνα αλλά χωρίς το Χονγκ Κονγκ, το Μακάο και τη Ταϊβάν.

Χάρτης 2 : ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

Πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/Λαϊκή_Δημοκρατία_της_Κίνας#/media/File:China_administrative.gif

Ένα γεγονός που χαρακτηρίζει τον πληθυσμό της Κίνας είναι ότι η πλειοψηφία είναι οι Κινέζοι Χαν που σημαίνει ότι η χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ομοιογενής. Δεν πρέπει να παραλειφθεί το γεγονός όμως και μεταξύ των κινέζων υπάρχουν πολιτισμικές και γλωσσικές διαφορές. Όσον αφορά τη θρησκεία στην Κίνα, η χώρα έχει πολύ μεγάλη ιστορία. Τρεις θρησκείες έχουν παίξει τον πιο σημαντικό ρόλο. Αυτές είναι, ο Κομφουκιανισμός, ο Ταοϊσμός και ο Βουδισμός. Σε γενικές γραμμές οι τρεις αυτές θρησκείες μεταξύ τους αλληλοσυνδέονται και μ' αυτόν τον τρόπο διαμόρφωσαν τον κινεζικό πολιτισμό και τις παραδόσεις. Με την ίδρυση του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος, ο Μάο Τσε Τουνγκ εξάλειψε όλες τις μορφές θρησκευτικών δραστηριοτήτων στη χώρα. Πλέον στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας αναγνωρίζονται πέντε θρησκείες, ο Βουδισμός, ο Ταοϊσμός, οι Προτεστάντες, οι Καθολικοί και το Ισλάμ.

2.2 Η Σημαία της Κίνας

Εικόνα 2

Η σημαία της Κίνας υιοθετήθηκε επίσημα την 1^η Οκτωβρίου του 1949. Το κόκκινο χρώμα το οποίο υπερτερεί, συμβολίζει την Κομμουνιστική Επανάσταση και επίσης είναι το παραδοσιακό χρώμα του κινεζικού λαού. Το μεγάλο χρυσό αστέρι που βρίσκεται πάνω αριστερά αντιπροσωπεύει τον κομμουνισμό, ενώ τα τέσσερα μικρότερα αστέρια αντιπροσωπεύουν τις κοινωνικές τάξεις του λαού. Τα πέντε αστέρια μαζί, αντιπροσωπεύουν τη σημασία που αποδίδεται στον αριθμό πέντε στην κινεζική σκέψη και ιστορία.

2.3 Το έμβλημα της Κίνας

Εικόνα 3

Το εθνικό έμβλημα της Κίνας αποτελείται από την πύλη εισόδου στην Απαγορευμένη Πόλη του Πεκίνου. Τα πέντε αστέρια πάνω από την πύλη εκπροσωπούν το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας και τις τέσσερις κοινωνικές τάξεις. Το ρύζι και το σιτάρι, συμβολίζουν την αγροτική επανάσταση και τέλος ο τροχός αντιπροσωπεύει τους εργάτες της βιομηχανίας.

2.4 Γεωγραφία της Κίνας

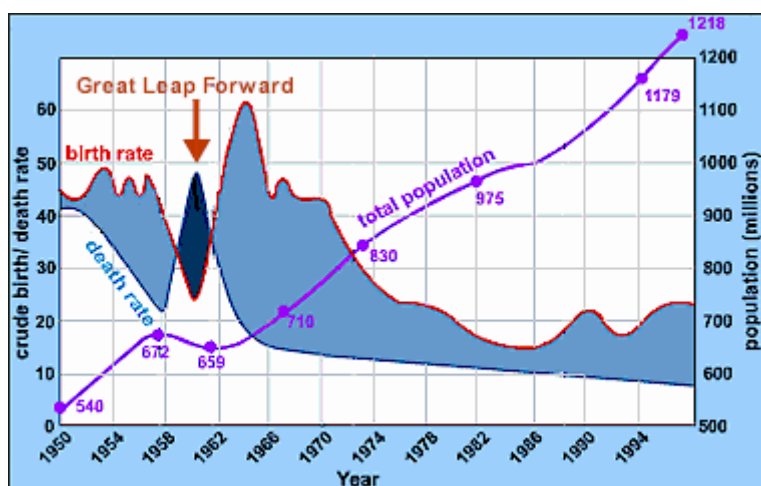
Η Κίνα βρέχεται δυτικά από τον Ειρηνικό Ωκεανό, έχει έκταση περίπου 9,6 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα με το μήκος των συνόρων της να υπερβαίνει τα 22.000 χιλιόμετρα και το μήκος της ακτογραμμής της να είναι περίπου 18.000 χιλιόμετρα.

Το κλίμα της χώρας διαφέρει σε σημαντικό βαθμό μέσα στη χώρα. Στη βόρεια Κίνα το κλίμα που επικρατεί είναι ηπειρωτικό με χαμηλές θερμοκρασίες το χειμώνα και υψηλές θερμοκρασίες σε συνδυασμό με συχνές βροχοπτώσεις, την άνοιξη και το καλοκαίρι. Αλλά στα πιο βόρεια τμήματα της μπορεί να χαρακτηριστεί και υπαρκτικό. Στη νότια Κίνα επικρατεί πιο ήπιος χειμώνας και ξηρό καλοκαίρι. Στις πιο νότιες περιοχές της χώρας το κλίμα είναι τροπικό. Στη νοτιοανατολική Κίνα παρατηρούνται πολλοί τυφώνες και στις βόρειες περιοχές, η χώρα πλήττεται από πολλές αμμοθύελλες.

Η Κίνα διαθέτει πλούσια ποικιλία εδαφών όπως μεγάλες καλλιεργήσιμες εκτάσεις, δασικές εκτάσεις και εκτεταμένες ερήμους. Έχει ένα πολύ πλούσιο υπέδαφος και μέχρι σήμερα έχουν αναγνωριστεί και επιβεβαιωθεί 58 διαφορετικά είδη ορυκτών. Η χώρα είναι πλούσια σε κοιτάσματα άνθρακα, σιδήρου, μόλυβδου, μαγνησίου κτλ.

2.5 Δημογραφία της Κίνας

Διάγραμμα 1

Πηγή: <https://geographyfieldwork.com/ChinaDemographicTransition.htm>

Η δημογραφική κατάσταση της Κίνας τα τελευταία 50 χρόνια έχει αλλάξει σε πολύ μεγάλο βαθμό. Η δημογραφική αλλαγή της χώρας είχε πολλές επιπτώσεις στη δομή του πληθυσμού της χώρας.

Μέχρι και το 1949 : εκείνα τα χρόνια η Κίνα πέρασε σχεδόν έναν αιώνα παρακμής με μη ικανούς αυτοκράτορες. Καταγράφηκαν πολλές ξένες εισβολές και εμφύλιοι πόλεμοι. Το προσδόκιμο ζωής έφτανε μόλις τα 36 χρόνια. Μετά τον εμφύλιο πόλεμο, δηλαδή από το 1949 και έπειτα η χώρα άρχισε να εκσυγχρονίζεται.

1949-1958: Μετά τις αλλεπάλληλες καταστροφές στο εσωτερικό της χώρας και με την άνοδο του κομμουνισμού η Κίνα γνώρισε οικονομική ανάπτυξη. Σημειώθηκε ετήσιος ρυθμός αύξησης στην οικονομία 10%. Ένα πολύ σημαντικό βήμα ανάπτυξης για τη χώρα ύστερα από την παρακμή και τις

εσωτερικές αναταράξεις. Το ποσοστό θνησιμότητας μειώθηκε και ιδιαίτερα η παιδική θνησιμότητα, χάρη στα καινούρια μέτρα υγειονομικής περίθαλψης και συνάμα σημαντικό ρόλο είχε η καλύτερη διατροφή. Βέβαια, ο κύριος πληθυσμός ήταν ακόμη αγροτικός και εξακολουθούσαν να πιστεύουν ότι πρέπει να εργάζονται όσο το δυνατόν περισσότερα παιδιά στη γη. Στον τομέα των γεννήσεων, το ποσοστό ήταν υψηλό με συνέπεια την ταχεία αύξηση του πληθυσμού.

(Πηγή:<https://geographyfieldwork.com/ChinaDemographicTransition.htm>)

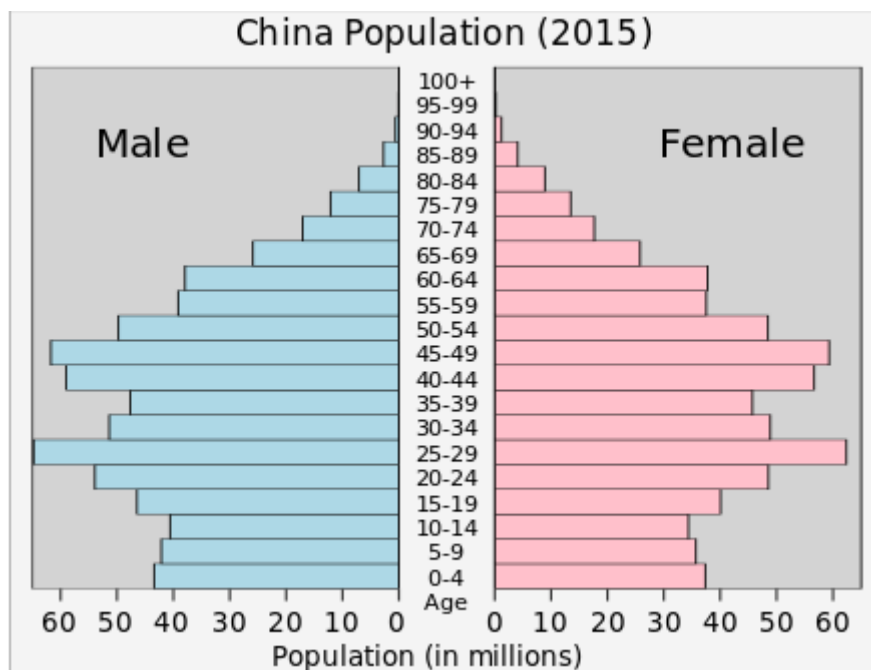
1958-1963: Η κυβέρνηση της Κίνας προσπάθησε να αναπτύξει οικονομικά, κοινωνικά και δημογραφικά τη χώρα αλλά οι ρυθμοί που ακολούθησε ήταν πιο γρήγοροι από το προβλεπόμενο και είχαν αρνητικά αποτελέσματα σε όλους τους τομείς. Το σύνθημά του εκείνη την περίοδο ήταν : “overtake the British, race the Americans” δηλαδή, «ξεπεράστε τους Βρετανούς, προσπεράστε τους Αμερικάνους». Η κακή πολιτική διαχείριση του Μάο σε συνδυασμό με τα πολύ χαμηλά ποσοστά γεωργικής παραγωγής, είχαν ως συνέπεια τον εκτεταμένο λιμό με 30-40 εκατομμύρια θανάτους, μείωση κατά 30-35% του ποσοστού των γεννήσεων και αύξηση της θνησιμότητας σε σύγκριση με τις γεννήσεις. Ο πληθυσμός παρουσίασε 5 χρόνια φυσικής μείωσης.

(Πηγή:<https://geographyfieldwork.com/ChinaDemographicTransition.htm>)

1962-1980: Η πολιτική του «Μεγάλου άλματος προς τα εμπρός» από τον Μάο Τσε Τούνγκ, έφερε τη μεγαλύτερη δημογραφική καταστροφή, όχι μόνο της Κίνας αλλά όλου του πλανήτη. Έπειτα στα μέσα της δεκαετίας του 1960 σημειώθηκαν πολλές γεννήσεις και με αργούς ρυθμούς η οικονομία άρχισε να ανακάμπτει. Παράλληλα, η παραγωγή τροφίμων αυξήθηκε λόγω της εισαγωγής ιδιωτικών επιχειρήσεων. Τη δεκαετία του 1970 οι πολιτικοί είχαν βάλει στόχο τη μείωση των γεννήσεων εφόσον είχαν συνειδητοποιήσει ο πληθυσμός της χώρας υπερτερούσε των διαθέσιμων πόρων. Πιο συγκεκριμένα, εφάρμοσαν την πολιτική του ενός παιδιού. Δηλαδή ένα ζευγάρι που θέλει να αποκτήσει παιδί πρέπει να πάρει άδεια από την κρατική υπηρεσία. Από τη στιγμή που η άδεια θα εγκριθεί, θα έχει το δικαίωμα οικογενειακού επιδόματος με την προϋπόθεση ότι δεν θα γεννηθεί άλλο παιδί. Σ’ αυτές τις περιπτώσεις η τοπική κυβέρνηση αποφασίζει πως το «παράνομο» παιδί δεν λαμβάνει «μητρώο νοικοκυριού» το οποίο είναι απαραίτητο για την εγγραφή στο σχολείο και για υποβολή αίτησης για εργασία. Αν όμως έρθει δεύτερο παιδί, το επίδομα πρέπει να καταργηθεί και αν παρουσιαστεί και τρίτο παιδί, μειώνονται οι μισθοί των γονέων. Η συγκεκριμένη πολιτική οδήγησε σε πολλές εκτρώσεις κυρίως καταναγκαστικές, επιλεκτικές κατά φύλο αμβλώσεις και βρεφοκτονίες, ακόμα και μη δηλώσεις των κοριτσιών στα ληξιαρχεία. Αποτέλεσμα ήταν σταθερή μείωση των γεννήσεων.

1980- σήμερα : Οι γεννήσεις συνέχισαν να μειώνονται λόγω της πολιτικής για τα παιδιά που εφαρμόστηκε τα προηγούμενα χρόνια, όμως το 1984 παρατηρείται ελάχιστη άνοδος γεννήσεων. Ένας νέος νόμος αυξάνει τη νόμιμη ηλικία κατά το γάμο, 22 για τους άνδρες και 20 για τις γυναίκες. Ορισμένες επαρχίες στην Κίνα εκείνη την περίοδο ενδέχεται να είχαν και ακόμα υψηλότερα όρια. Εκείνη την περίοδο παρατηρείται επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης λόγω του πληθωρισμού αλλά και του μη ισορροπημένου εμπορίου. Πλέον η το προσδόκιμο ζωής έχει αυξηθεί όμως παράλληλα η γονιμότητα έχει μειωθεί αισθητά με αποτέλεσμα τη γρήγορη γήρανση του πληθυσμού. Η συνεχόμενη μείωση του πληθυσμού θα έχει ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του πληθυσμού της και πλέον η Κίνα θα χάσει την πρώτη θέση από την Ινδία, ως η πιο πυκνοκατοικημένη χώρα στον κόσμο. Μέχρι το 2004 η Σανγκάη που παρόλο είναι η πιο πυκνοκατοικημένη πόλη της Κίνας, άρχισε να χαλαρώνει τη συγκεκριμένη πολιτική και επέτρεπται στους διαζευγμένους οι οποίοι ξαναπαντρεύονται να αποκτήσουν ένα παιδί με τον καινούριο τους σύντροφο. Το 2013 η πολιτική του ενός παιδιού χαλάρωσε και από τότε επιτρέπεται στα ζευγάρια που τουλάχιστον ένας από τους 2 γονείς είναι μοναχοπαιδί, να γεννήσουν 2 παιδιά. (Πηγή: Διαλέξεις κ. Β. Γαβαλά, στα πλαίσια των

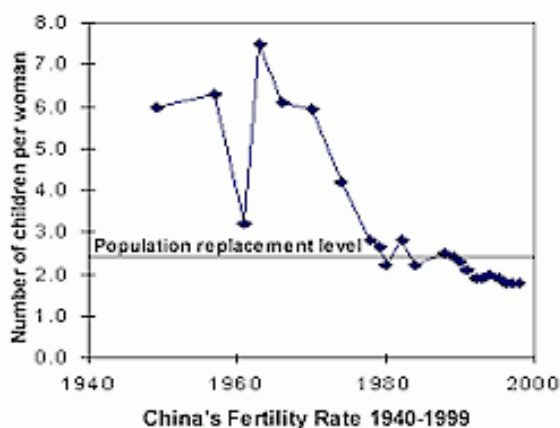
Διάγραμμα 2

Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_China

Όμως από 1/1/2016 ένας νέος νόμος τίθεται σε ισχύ προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα που έχουν ως αποτέλεσμα τη γήρανση του πληθυσμού. Επιτρέπει σε όλες τις οικογένειες πλέον να γεννούν 2 παιδιά. Το φαινόμενο της πολιτικής των 2 παιδιών όμως παρατηρείται στις αγροτικές κοινωνίες σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι στις αστικές. Οι επιπτώσεις που θα έχει η χώρα θα είναι ότι στο μέλλον ο πληθυσμός της Κίνας θα κυριαρχείται από ανεπαρκείς αγρότες που πρέπει να τονιστεί ότι ήδη αποτελούν το 70% του πληθυσμού. Όσον αφορά τις οικογένειες στις αστικές πόλεις, οι γυναίκες προτιμούν μια καριέρα στο χώρο εργασίας τους παρά δεύτερο παιδί με τη λογική ότι το νέο παιδί θα φέρει επιπλέον χρέη στην οικογένεια και το κόστος ανατροφής του θα είναι πολύ υψηλό. Πλέον, η κινεζική κυβέρνηση εξετάζει μία πολιτική για 3 παιδιά με σκοπό να εξαναγκάζει τα ζευγάρια να έχουν περισσότερα παιδιά για να διατηρήσουν ένα χαμηλού κόστους εργατικό δυναμικό.

Διάγραμμα 3

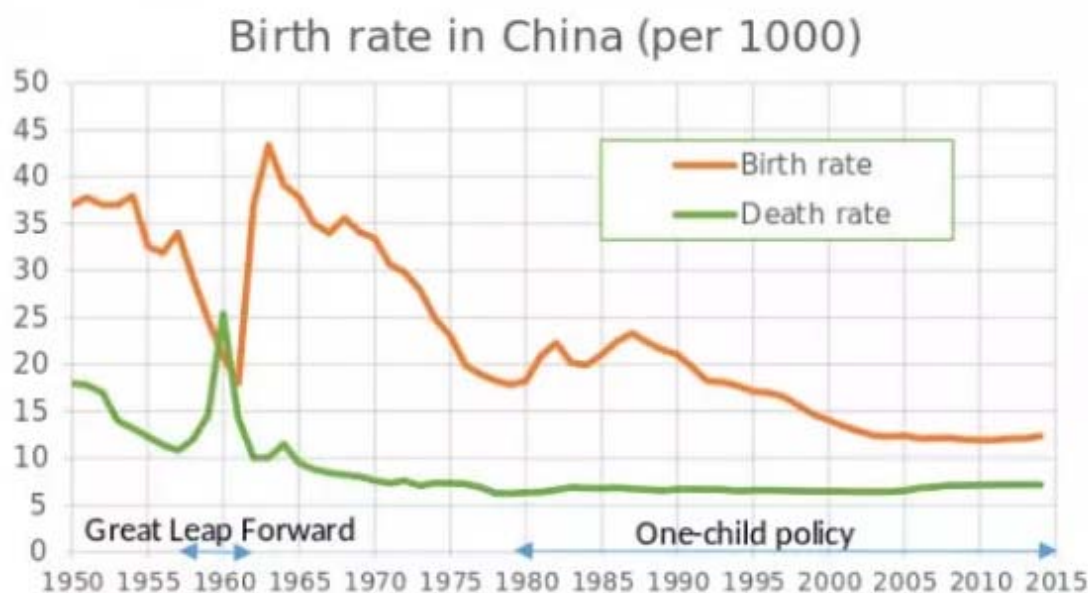

<http://geographyfieldwork.com/ChinaDemographicTransition.htm>

Πρέπει να τονιστεί ότι η πολιτική του ενός παιδιού, σύμφωνα με την Κινεζική Κυβέρνηση, απέτρεψε τη γέννηση περίπου 400 εκατομμυρίων ανθρώπων μέσα σε ένα χρονικό διάστημα τριών δεκαετιών. Αν και στην πραγματικότητα αυτοί οι αριθμοί ισχύουν μόνο για το 36% του πληθυσμού της Κίνας για το λόγο ότι στην ύπαιθρο πολλά μωρά δεν είχαν καταγραφεί. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με διάφορους θεσμούς ο πραγματικός κινεζικός πληθυσμός για το 2007 είναι 1.600 εκατομμύρια και όχι 1.300 εκατομμύρια (51,5% ήταν ο γυναικείος πληθυσμός), όπως είχε ανακοινωθεί επίσημα. Η κυβέρνηση της Κίνας υποστηρίζει ότι ο πληθυσμός της το 2020 θα είναι 1.450 εκατομμύρια. (Πηγή:

<http://geographyfieldwork.com/ChinaDemographicTransition.htm>)

Διάγραμμα 4

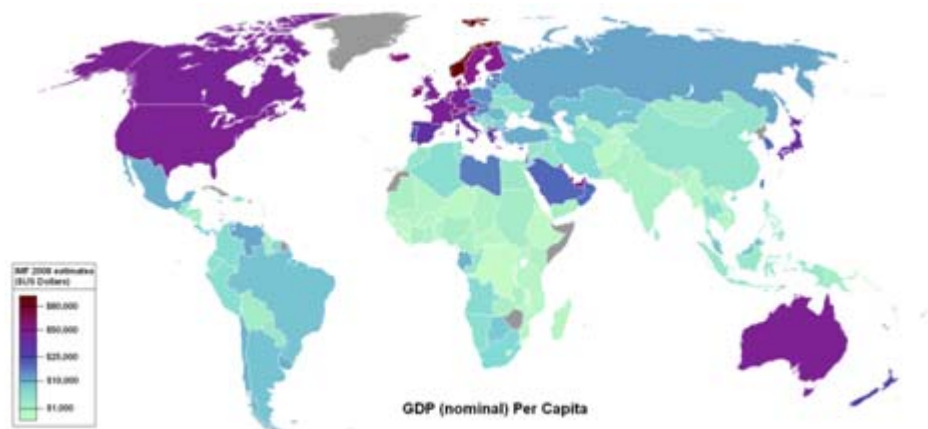

Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Great_Leap_Forward#/media/File:Birth_rate_in_China.svg

Στο δημογραφικό δείκτη διακρίνεται η κατακόρυφη μείωση των γεννήσεων και η τεράστια αύξηση των θανάτων στα χρόνια του μεγάλου λιμού, αλλά και η μείωση των γεννήσεων κατά την πολιτική του ενός παιδιού.

2.6 Οικονομία της Κίνας

Χάρτης 3: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΙΟΝ

Πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/Ακαθάριστο_Εγχώριο_Προϊόν#/media/File:GDP_nominal_per_capita_world_map_IMF_2008.png

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Gross Domestic Product)

Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π. ή Α. Εγχ. Π.) είναι «η συνολική αξία σε χρηματικές μονάδες των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μια χώρα σε ένα συγκεκριμένο έτος.» Πιο απλά, Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν θεωρείται το συνολικό εισόδημα το οποίο δημιουργείται μέσα σε μια επικράτεια (χώρα). Περιλαμβάνει το εισόδημα που δημιουργείται από τους μόνιμους κάτοικους της χώρας αλλά και τους αλλοδαπούς που κατοικούν σε αυτή. Δεν λαμβάνεται όμως υπόψη το εισόδημα που δημιουργούν και αποστέλλουν στη χώρα οι πολίτες της που ζουν στο εξωτερικό. Η χρήση του όρου «Εγχώριο» δηλώνει πως η παραγωγή πρέπει να γίνεται μέσα στην επικράτεια της χώρας χωρίς να παίζει ρόλο αν ο παραγωγός είναι θεωρείται ως μόνιμος κάτοικος της χώρας.

Η Κίνα βρίσκεται δεύτερη στην κατάταξη με τις πλουσιότερες χώρες στον κόσμο. Όσον αφορά όμως το Α.Ε.Π. της χώρας, είναι \$10.866,44 δισεκατομμύρια (Αμερικάνικα δολάρια USD) και η ανάπτυξη της από το 2014 έως το 2015 ήταν 6,90%. Το υψηλότερο Α.Ε.Π. της χώρας καταγράφηκε το 2015 και το μέσο Α.Ε.Π. τα τελευταία 10 χρόνια ήταν \$6.857,26 δισεκατομμύρια (Αμερικάνικα δολάρια USD). Το κατα κεφαλήν Α.Ε.Π. της Κίνας είναι \$7.924,65 (Αμερικάνικα δολάρια USD). Ωστόσο, όταν υπολογίζεται η ισοτιμία αγοραστικής δύναμης (PPP), μετατρέπεται σε \$14.238,67 (Αμερικάνικα δολάρια USD). Οι παραπάνω υπολογισμοί κατατάσσουν την Κίνα την 77^η πλουσιότερη χώρα στον κόσμο.

<http://www.worldatlas.com/finance/china/gdp.html>

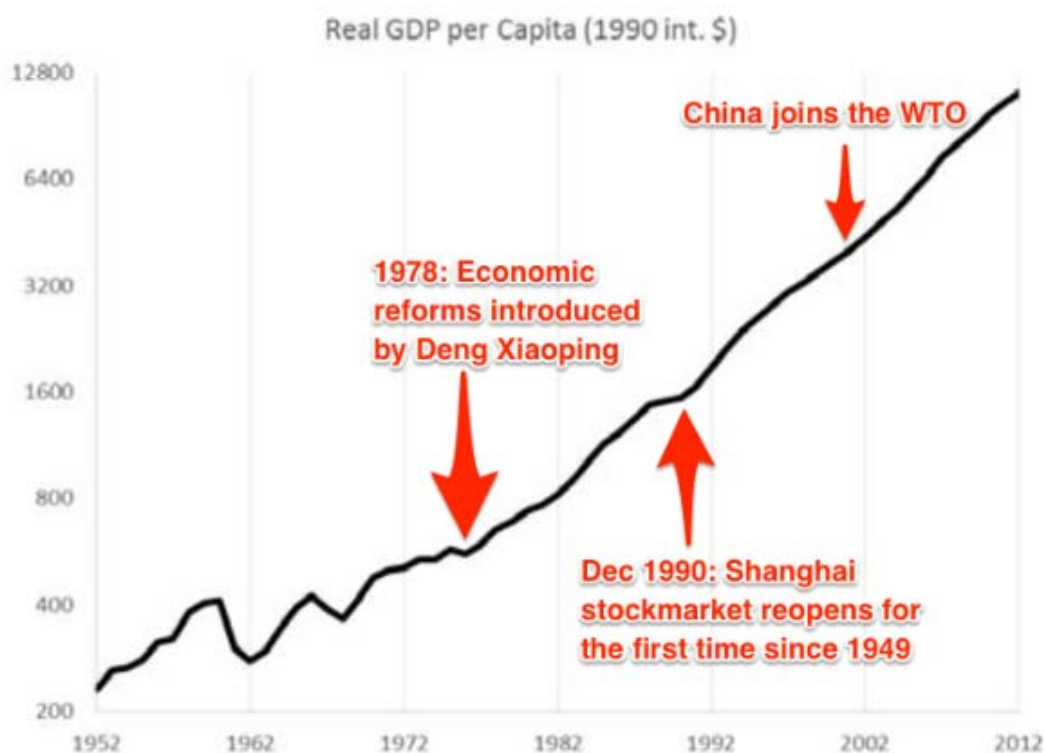
Πίνακας 1: Το Α. Εγχ. Π. της Κίνας σε σύγκριση με άλλες χώρες

Rank	Country	GDP (USD Billion), 2015
1	The United States Of America	17,947.00
2	China	10,866.44
3	Japan	4,123.26
4	Germany	3,355.77
5	The United Kingdom	2,848.76
6	France	2,421.68
7	India	2,073.54

Πηγή: <http://www.worldatlas.com/finance/china/gdp.html>

Το Α. Εγχ. Π. της Κίνας ενημερώθηκε τελευταία φορά στις 9 Μαΐου του 2017.

Διάγραμμα 5

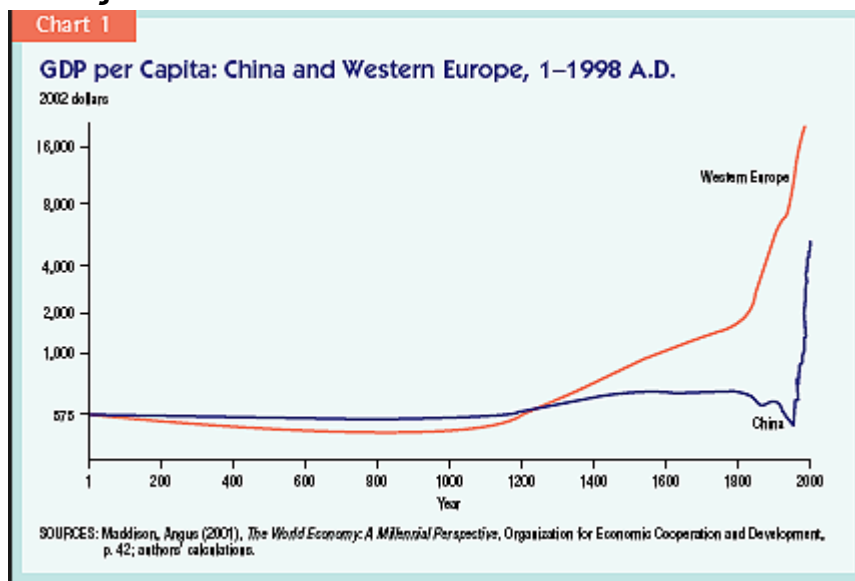

Πηγή: <https://www.weforum.org/agenda/2015/07/brief-history-of-china-economic-growth/>

Η θέση της Κίνας ως παγκόσμιος οικονομικός ηγέτης είναι σχετικά πρόσφατη. Υπήρξε ηγετική και πολιτική δύναμη για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα της σύγχρονης ιστορίας. Από τις αρχές του 1500 έως και τις αρχές του 1800, η Κίνα είχε κυρίαρχη θέση στην οικονομία παγκοσμίως.

Το παρακάτω διάγραμμα (6) (πηγή: FederalReserveBankofDallas) παρουσιάζει την ιστορία του κατά κεφαλήν

Διάγραμμα 6: Α.Εγχ. Π. (Ακαθόριστο Εγχώριο Προϊόν) της Κίνας τους τελευταίους 20 αιώνες

Πηγή: <http://globalsherpa.org/china-2030-world-bank/>

Περίπου το 1949 η οικονομία της Κίνας ήταν ασταθής λόγω των πολλών πολέμων. Πολλά εργοστάσια και ορυχεία είχαν διαλυθεί και αρκετά είχαν καταστραφεί. Το 1945, το τέλος δηλαδή του πολέμου με την Ιαπωνία, το κράτος της Κίνας βρισκόταν σε άσχημη οικονομική κατάσταση. Τα σοβιετικά στρατεύματα είχαν καταστρέψει τους μηχανικούς εξοπλισμούς στις μεγάλες βιομηχανικές περιοχές στο βορειοανατολικό τμήμα της χώρας. Παράλληλα, εκείνη την περίοδο η γεωργία διακόπηκε με αποτέλεσμα η παραγωγή τροφίμων να μειωθεί κατά 30% σε σχέση με την προπολεμική γεωργική κατάσταση.

1949-1952 : Εκείνη τη χρονική περίοδο, η κυβέρνηση είχε ως κύριο στόχο να επιστρέψει στα κανονικά επίπεδα που κυμαινόταν η οικονομία και η κοινωνία. Οι κινήσεις που έκανε ήταν να αποκαταστήσει το σύστημα μεταφορών και επικοινωνιών με αποτέλεσμα να ακμάσει η κινεζική οικονομία. Το 1951, η κυβέρνηση ενοποιεί το νομισματικό σύστημα, αποφασίζει να κάνει πιο αυστηρές τις πιστώσεις αλλά και να περιορίσει όλους τους κρατικούς προϋπολογισμούς. Όσον αφορά το εμπόριο, ξεκίνησε να ρυθμίζεται και να υποκινείται κυρίως από κρατικές εμπορικές εταιρίες, οι οποίες ανταγωνίζονταν τους ιδιωτικούς εμπόρους στην αγορά αγαθών και την πώληση. Μέχρι να αναλάβει την κυβέρνηση το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα, η προηγούμενη κυβέρνηση είχε υπό τον έλεγχο της περίπου το 1/3 των επιχειρήσεων της χώρας. Αμέσως μετά, το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα μετέτρεψε τις περισσότερες ιδιωτικές επιχειρήσεις σε κρατικές. Σιγά σιγά όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις τέθηκαν υπό τον κυβερνητικό έλεγχο. Στον τομέα της γεωργίας πραγματοποιήθηκαν σημαντικές αλλαγές στη γαιοκτησία. Ένα εθνικό πρόγραμμα μεταρρύθμισης της γης προέβλεπε το 45% της καλλιεργήσιμης γης να ανακατανομηθεί σε αγροτικές οικογένειες που είχαν στην κατοχή τους μικρότερα μέρη γης ή και καθόλου. Μ' αυτή τη βοήθεια της κυβέρνησης, το

1952, πολλοί αγρότες ενθαρρύνθηκαν και γίνανε μέλη γεωργικών ομάδων «αμοιβαίας βοήθειας» που αποτελούταν από 6 με 7 νοικοκυριά η κάθε ομάδα. Μέχρι το 1952 το εμπόριο είχε αποκατασταθεί, η γεωργία και η βιομηχανία είχαν φτάσει σε υψηλά επίπεδα παραγωγής και γενικά η οικονομία είχε ακμάσει. (Πηγή: <http://globalsherpa.org/china-2030-world-bank/>)

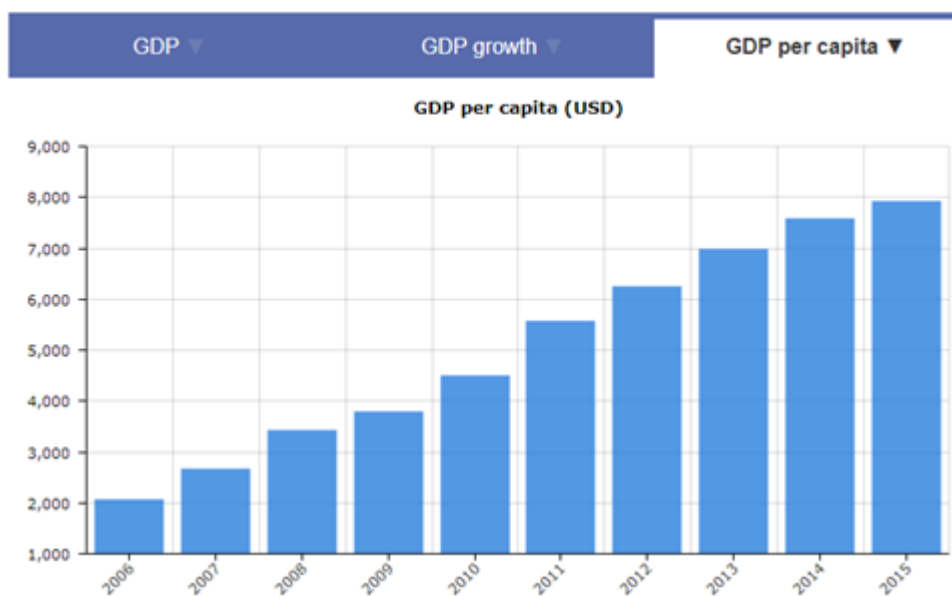
Οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν ότι το 1979 οι επενδύσεις που έγιναν αντιπροσώπευαν περίπου το 25% του Α. Εγχ. Π.. Το συγκεκριμένο ποσοστό ξεπέρασε το Α. Εγχ. Π. άλλων χωρών. Όμως παρόλο που ο ρυθμός επενδύσεων ήταν υψηλός τα επίπεδα του Α. Εγχ. Π. της χώρας ήταν σχετικά χαμηλά με αποτέλεσμα να εξασφαλίζεται μόνο ένα μικρό μέγεθος πόρων σε σχέση με το πολύ μεγάλο μέγεθος της χώρας. Ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα είναι ότι το 1978, το 16% του Α. Εγχ. Π. των Ηνωμένων Πολιτειών επενδύθηκε και ανερχόταν στα 345,6 δισεκατομμύρια δολάρια (USD \$) ενώ όσον αφορά την Κίνα το 25% περίπου το Α. Εγχ. Π. της ανήλθε σε περίπου 111 δισεκατομμύρια δολάρια (USD \$) και έπρεπε να εξυπηρετήσει έναν πληθυσμό κατά 4,5 φορές μεγαλύτερο από τον πληθυσμό των Ηνωμένων Πολιτειών. Παράλληλα, η τεχνολογική ανάπτυξη της Κίνας αναπτύχθηκε σταδιακά και με αργούς ρυθμούς λόγω του γεγονότος ότι η χώρα είχε περιορισμένους πόρους για επενδύσεις, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να παράγει αλλά και να εισαγάγει προηγμένο τεχνολογικό εξοπλισμό. Εξαίρεση αποτελούσαν ορισμένες βιομηχανίες οι οποίες περιλάμβαναν κάποιες εγκαταστάσεις που μπορούσαν να συγκριθούν με τις τότε σύγχρονες της Δύσης. Σε γενικές γραμμές όμως τα αγαθά που παραγόntonτουσαν από τα εργοστάσια της Κίνας ήταν μερικά χρόνια πίσω σε σχέση με τα δυτικά προϊόντα. Η γεωργία σε σχέση με τη βιομηχανία της Κίνας παρέμεινε σε χαμηλότερα επίπεδα τεχνολογίας και παραγωγικότητας. Παρόλο που αυξήθηκε η διαθεσιμότητα σύγχρονων γεωργικών εργαλείων, οι περισσότερες γεωργικές δραστηριότητες εξακολουθούσαν να εκτελούνται χειρωνακτικά ή από ζώα.

Στα πλαίσια της σύγχρονης οικονομίας της Κίνας, το 2007 ξεπέρασε τη Γερμανία και έγινε η Τρίτη μεγαλύτερη παγκόσμια δύναμη. Το Α. Εγχ. Π. αυξήθηκε κατά 13% σε σχέση με το 2006. Έφτασε τα 3,32 εκατομμύρια αμερικάνικα δολάρια (USD \$). Την ίδια χρονική περίοδο η Κίνα είναι 70 φορές μεγαλύτερη από το 1978. Η Κίνα κατέχει σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια ανάπτυξη και έχει μεγάλο μερίδιο στην οικονομία των Ηνωμένων Πολιτειών εφόσον κατέχει 552,9 δισεκατομμύρια δολάρια (USD \$) αμερικάνικα κρατικά ομόλογα.

Η Κίνα φιλοξένησε και διοργάνωσε με πολύ μεγάλη επιτυχία τους Ολυμπιακούς Αγώνες τον Αύγουστο του 2008 και έχει στόχο να στείλει μέχρι το 2020 έναν άνθρωπο στο φεγγάρι.

Διάγραμμα 7: Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Κίνας ανά Έτος

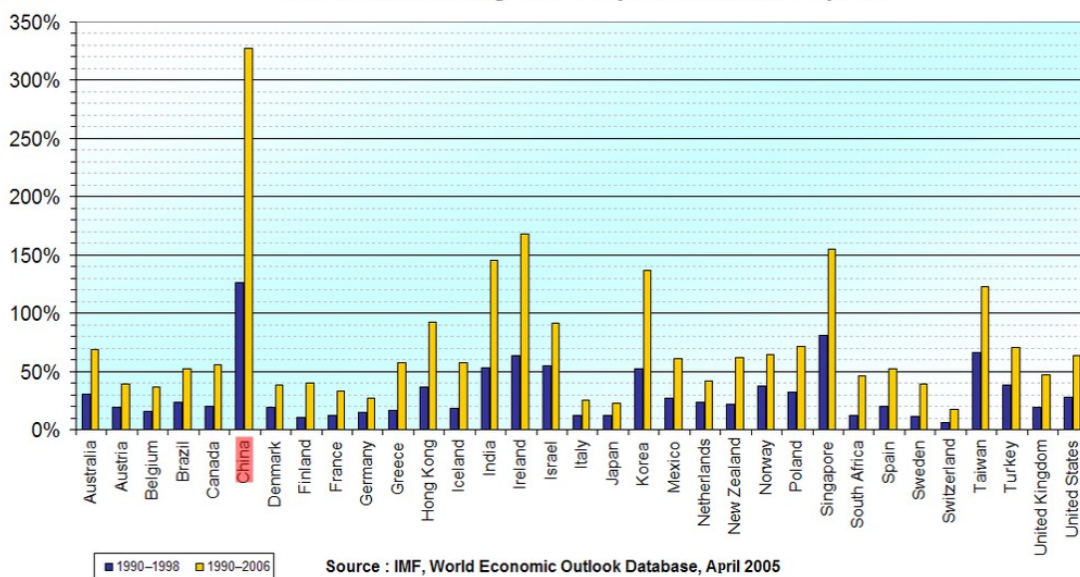
GDP Of China Per Year

Πηγή: www.worldatlas.com | World Bank

Διάγραμμα 8

GDP accumulated growth, in percent, constant prices

2.7 Πολιτική Ιστορία - Κοινωνία της Κίνας

Προιστορική εποχή: Η κινεζική ιστορία είναι πολύ ενδιαφέρουσα και αποτελεί σημαντικό κομμάτι της παγκόσμιας ιστορίας. Από τα αρχαία χρόνια μέχρι και σήμερα είναι γνωστό ότι οι Κινέζοι ασχολούνταν με τη γεωργία. Ανέπτυξαν έναν πολύ ισχυρό γεωργικό πολιτισμό που συνεχίζεται

ακόμα και σήμερα έπειτα από 7000 χρόνια περίπου. Στην προϊστορική εποχή της Κίνας υπήρξαν πολλοί ιστορικοί αυτοκράτορες. Οι περισσότεροι από τους οποίους είχαν πολλά μυθικά στοιχεία. Αρχικά είχαν δημιουργήσει τους ουράνιους αυτοκράτορες, όπου έζησαν 18.000 χρόνια, έπειτα ακολούθησαν οι γήινοι αυτοκράτορες που χώρισαν τον κόσμο σε 9 επαρχίες. Κατόπιν σειρά είχαν οι 5 δράκοντες και οι «κατασκευαστές φωλιών». Πολύ σημαντική ήταν η συμβολή του Σούι Γιόν «δημιουργού της φωτιάς». Η προϊστορική περίοδος της Κίνας κλείνει με τον ιδιαίτερο αυτοκράτορα με μυθικά χαρακτηριστικά, τον Φού Χι.

Αρχαϊκή εποχή:

Λόγω της μεγάλης έκτασης της χώρας, η Κίνα συνέχισε να έχει αγροτικό χαρακτήρα. Κυρίως επικρατούσε ένα φεουδαρχικό σύστημα όπου οι φεουδάρχες υπάκουαν σε μία κεντρική εξουσία. Είχαν καταγραφεί 55 φεουδαρχικά κράτη και το κέντρο ήταν στην τότε επαρχία Τσίν ή Σίν. Από τη συγκεκριμένη επαρχία η χώρα πήρε και το όνομα της. Οι κάτοικοι την αρχαϊκή εποχή είχαν δώσει πολλά ονόματα στη χώρα. Για παράδειγμα: Τιέν Χούα που σημαίνει «κάτω από τους ουρανούς», Τσούνγκ Χουό «βασίλειο του κέντρου» κτλ.

Έπειτα από τον Φου Χί που «έκλεισε» την προϊστορική εποχή της Κίνας, σειρά στην εξουσία είχε ο εφευρέτης του άροτρου, Σέν Νούγκ, ο οποίος εγκαινίασε επίσης το εμπόριο. Ακολούθησε ο πολεμοχαρής Χουάγκ Τί. Σειρά στην εξουσία είχε ο Γιάο που ήταν πιο ειρηνικός από τον τελευταίο και σύμφωνα με την παράδοση ήταν σοφός, διορατικός και πρότυπο αυτοκράτορα με βάση τα λόγια του Κομφούκιου. Τέλος, το Γιάο διαδέχθηκε ο Σούν.

Σύμφωνα με καταγραφές από ειδικούς μελετητές, στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας της Κίνας βρισκόταν ο αυτοκράτορας ο οποίος ήταν πολιτικός και θρησκευτικός ηγέτης. Το φεουδαρχικό σύστημα της εποχής επικράτησε εφόσον ο αυτοκράτορας παραχωρούσε τμήματα γης σε διάφορους αξιωματούχους. Η φεουδαρχία επικράτησε πολλά χρόνια. Τη συγκεκριμένη εποχή υπήρχαν πολλοί πολέμοι στο εσωτερικό της χώρας και κυρίως μεταξύ των αυτοκρατοριών στο βορρά και το νότο.

(Πηγή: http://www.ea.gr/ea/myfiles/File/gymnasio/06_Kina.pdf)

Κλασική Εποχή:

Κλασική Εποχή χαρακτηρίζουν οι ιστορικοί την περίοδο των πρώτων δυνασθειών μέχρι την εποχή των αντιμαχόμενων βασιλείων και την περίοδο του πρώτου Αυτοκράτορα Χουάνγκ Τι. Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος μετονομάστηκε Κλασική Εποχή διότι τότε καθιερώθηκαν οι πρώτες δυναστείες (δυναστεία Χσία, δυναστεία Σάγκ, δυναστεία Τσού), επίσης τότε έζησαν οι μεγαλύτεροι Κινέζοι φιλόσοφοι, η γεωργία γνώρισε πολύ μεγάλη πρόοδο, όπως επίσης οι τέχνες και διάφορες επιστήμες. Κατά τη διάρκεια της Κλασικής Εποχής αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό η μεταλλουργική τέχνη. Σημαντικό ρόλο στην κοινωνία είχε η θρησκεία. Ο λαός της Κίνας χαρακτηριζόταν ως αγροτικός, υπήρχαν όμως και εξαιρετικοί τεχνίτες μετάλλου. Η κεραμική τέχνη εκείνα τα χρόνια ήταν πολύ διαδεδομένη και κυρίως η κατασκευή πορσελάνης η οποία για πολλούς αιώνες ήταν κρατικό μυστικό. Γενικά ο λαός της Κίνας ασχολούταν πολύ με την αστρονομία και λάμβανε υπόψιν του αστρολογικές παρατηρήσεις. Στη διάρκεια των δυνασθειών πέλαβαν χώρα πολλές επαναστάσεις εναντίον του σκληρού αυτοκράτορα Τσού Χσίν, έπειτα όμως οι νικητές των επαναστάσεων έριξαν την αυτοκρατορία και διαίρεσαν την Κίνα σε πολλές επαρχίες. Αναπτύχθηκαν τα γράμματα, οι τέχνες και η διπλωματία και δημιουργήθηκαν κώδικες συμπεριφορών με κανόνες ευγένειας. Όμως ακολούθησαν πολλές εσωτερικές συγκρούσεις οι οποίες οδήγησαν στην εποχή των Αντιμαχομένων Βασιλείων. Μια χρονική περίοδο που την χαρακτήριζαν οι συγκρούσεις αλλά επίσης η καλλιέργεια προχώρησε σημαντικά χάρη στην εισαγωγή του σιδήρου, όπου κατασκεύασαν ισχυρότερα εργαλεία για τις καλλιέργειες. Αργότερα, ο Σι Χουάνγκ ήταν ο αυτοκράτορας που ένωσε την Κίνα και επέβαλε μια κοινή γραφή, κοινούς νόμους κτλ.

Δυναστείες Τανγκ και Σουγκ:

Πολλοί ιστορικοί αναφέρουν τη δυναστεία Τανγκ ως τη λαμπρότερη. Ένας από τους κύριους αυτοκράτορες της δυναστείας, ο Τάι Τσούγκ, έδωσε τους επιδρομείς από τη χώρα και επικράτησε η ειρήνη. Εκείνη την εποχή πρωτεύουσα της Κίνας ήταν η Τσάγκ η οποία είχε πολύ μεγάλη σημασία διότι δεχόταν ένα μεγάλο αριθμό επισκεπτών, όχι μόνο από τις γειτονικές πόλεις αλλά και από ξένες χώρες. Μεγάλη ακμή γνώρισαν οι τέχνες και κυρίως η βουδιστική τέχνη για θρησκευτικούς λόγους, αλλά επίσης και το εμπόριο του μεταξιού. Για πρώτη φορά υπήρξε σημαντικό εμπόριο με την Ευρώπη. Διάδοχος στην αυτοκρατορία ήταν ο Μίγκ Χουάγκ. Ο συγκεκριμένος αυτοκράτορας πολέμησε πολλές φορές ο ίδιος τους επιδρομείς. Έκανε πολλές μεταρρυθμίσεις όμως μετά από μια επανάσταση του λαού, έπεσε η αυτοκρατορία του. Μετά τις πολλές αναταραχές που επικράτησαν στη δυναστεία Τανγκ, η χώρα γνώρισε μεγάλη ακμή με τη δυναστεία Σουγκ. Μεγάλη ανάπτυξη τότε είχε η γεωργία αλλά και η βιομηχανία, οι βιοτεχνίες, τα τεχνικά και τα υδραυλικά έργα. Βέβαια, πρέπει να τονιστεί ότι στο βόρειο τμήμα της Κίνας καταλήφθηκε από άλλους λαούς. Σε αντίθεση, το νότιο τμήμα της χώρας συνέχιζε να ακμάζει με γοργούς ρυθμούς και κυρίως στον οικονομικό τομέα με συνέπεια να αναπτυχθούν η λογοτεχνία και η φιλοσοφία. Τέλος στη δυναστεία Σουγκ και τη μεγάλη ανάπτυξη έβαλαν οι αιώνιοι εχθροί της Κίνας, οι Μογγόλοι, και τότε ξεκίνησε μία νέα εποχή.

Μεσαιωνική Εποχή:

Οι ιστορικοί αναφέρουν πως είναι δύσκολο να μιλήσουν για τη μεσαιωνική εποχή της Κίνας διότι ο κινεζικός πολιτισμός γνώρισε πολλούς «μεσαίωνες» λόγω των μεγάλων περιόδων ακμής της χώρας. Βέβαια, μέσα στις περιόδους ακμής, υπήρχαν και εποχές παρακμής που είχαν μεσαιωνικά χαρακτηριστικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εποχή των αντιμαχομένων βασιλείων. Τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο αναφέρονται πολλές συγκρούσεις με τους εχθρούς, πολιτικές κρίσεις αλλά και επικράτηση του φεουδαρχικού συστήματος. Η γενική κρίση στη χώρα όμως συνεχίστηκε και στη δυναστεία των Χαν. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι πολλές επαναστάσεις και εξεργές χωρικών, δημιουργήθηκαν αντιπαραθέσεις μεταξύ των τότε ηγετών για την κατάκτηση του θρόνου με αποτέλεσμα τη διαίρεση της Κίνας αλλά και την εισβολή άλλων λαών. Έπειτα ακολουθεί η περίοδος των Τριών Βασιλείων με το διαχωρισμό της Κίνας σε βορρά και νότο, ένα πολύ συχνό φαινόμενο διαχωρισμού της χώρας. Μετά την περίοδο των Τριών Βασιλείων ακολουθούν οι πέντε δυναστείες, μια παρόμοια περίοδος εφόσον υπήρχαν ελάχιστες στιγμές ακμής. Η Δύση θέλει δηλαδή να κατακτήσει την Κίνα αλλά καταγράφονται και πολλές συγκρούσεις με την Ιαπωνία. Η Κίνα δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει τη δυνατή Δύση και αυτό είχε ως αποτέλεσμα να χάσει διάφορα σημαντικά εδάφη έπειτα από πολλές ήττες.

Σύγχρονη Ιστορία:

Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα η κινεζική κοινωνία συγκροτείται κυρίως από γεωργούς και χωρικούς και από μια μειοψηφία γαιοκτημόνων. Με το πέρασμα των χρόνων το αυτοκρατορικό καθεστώς αρχίζει σταδιακά να αποδυναμώνεται και να σχηματίζονται διάφορες τοπικές ομάδες. Το 1911-1912 εγκαθιδρύθηκε δημοκρατία με τον Σουν Γιατ-Σεν πρόεδρο. Ακολούθησαν έπειτα μακροχρόνιοι πόλεμοι και εμφύλιες συγκρούσεις μεταξύ του Βορρά και του Νότου. Μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο εκδηλώθηκαν πολλές εξεγέρσεις υποκινημένες από τους κομμουνιστές οι οποίοι αγωνίζονταν κατά της ολιγαρχίας. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το Εθνικιστικό Κόμμα με αρχηγό τον Τσιανγκ Κάι Σεκ και το Κομμουνιστικό Κόμμα του Μάο Τσε Τουνγκ έρχονται σε σύγκρουση για το ποιος θα κατακτήσει τα εδάφη της Κίνας. Το 1946 κηρύσσεται εμφύλιος πόλεμος ο οποίος διήρκεσε έως το 1949 με τη νίκη των Κομμουνιστών. Την 1^η Οκτωβρίου του 1949 ανακηρύχθηκε επίσημα η Κίνα σε Λαϊκή Δημοκρατία από τον Μάο Τσε Τουνγκ και έπειτα από λίγους μήνες τέθηκε το Θιβέτ υπό τον έλεγχο της Κίνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

3.1 Mao Zedong

Εικόνα 4

Mao Zedong (Mao Tse- Tung)

Πηγή: <https://www.sansimera.gr/biographies/1464>

Εικόνα 5

Φιγούρα του Μάο Τσε Τούνγκ στο επίσημο χαρτονόμισμα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. (1 yuan).

Πηγή: Georgios Kollidas/Fotolia

Ο Μάο Τσε Τούνγκ (Mao Zedong – Mao Tse Tung) ή «Μεγάλος Τιμονιέρης», ήταν Κινέζος κομμουνιστής ηγέτης. Ήταν υπεύθυνος για τις καταστροφικές πολιτικές του κινήματος «Μεγάλο άλμα προς τα εμπρός» αλλά και της «Πολιτικής Επανάστασης». Υπήρξε ο ιδρυτής της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας το 1949 αλλά και πολύ μεγάλη ηγετική προσωπικότητα μέχρι και το θάνατο του το 1976.

Ο Μάο, γεννήθηκε στις 26 Δεκεμβρίου 1893 σε μια αγροτική οικογένεια στο Shaoshan (Σαοσάν) στην επαρχία Hunan (Χουνάν), που βρίσκεται στην κεντρική Κίνα. Ο πατέρας του ήταν φτωχός αγρότης, ο οποίος όμως κατάφερε να πλουτίσει ως κτηματίας και έμπορος δημητριακών. Το 1911 κατατάχθηκε σε μία μονάδα του επαναστατικού στρατού εναντίον της δυναστείας των Μαντσού που οδήγησαν στην πτώση της Αυτοκρατορικής Κίνας και τη δημιουργία ενός δημοκρατικού καθεστώτος. Ως φοιτητής του Πανεπιστημίου του Πεκίνου συμμετείχε στο λαϊκό ξεσηκωμό της 4^{ης} Μαΐου 1919. Ο Μάο εκπαιδεύτηκε ως δάσκαλος και εργάστηκε στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Το 1920, ο τότε 27χρονος Μάο έγινε διευθυντής ενός δημοτικού σχολείου στο Shaoshan. Ένα χρόνο αργότερα το 1921, έγινε ιδρυτικό μέλος του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος (ΚΚΚ). Ο ίδιος έρχεται πιο κοντά στους αγρότες και πιστεύει ότι μπορεί να τους βοηθήσει να εξεγερθούν. Την ίδια περίοδο στρέφεται στον Μαρξισμό και αποφασίζει να τον προσαρμόσει στις συνθήκες ζωής των αγροτών. Το 1923, το εθνικιστικό κόμμα Kuomintang συμμαχεί με το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας με κοινό σκοπό να νικήσουν τους πολέμαρχους οι οποίοι ελέγχουν ένα πολύ μεγάλο μέρος της βόρειας Κίνας. Όμως το 1927, ο ηγέτης του εθνικιστικού κόμματος Chiang Kai-shek (Τσανγκ Κάι Σεκ) εναντιώνεται στους κομμουνιστές οι οποίοι διώκονται και οι εθνικιστές στο μεταξύ κερδίζουν συνεχώς έδαφος. Έπειτα από αυτά τα γεγονότα, ο Μάο το 1928 εκλέγεται γενικός γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος. Περίπου από το 1937 έως και το 1945 οι Κομμουνιστές συμμαχούν ξανά με τους εθνικιστές με κοινό σκοπό την αποτίναξη της ιαπωνικής κατοχής. Μετά το τέλος του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου ξεσπάει εμφύλιος πόλεμος μεταξύ των Κομμουνιστών και των εθνικιστών και οι δύο μεγάλοι εχθροί εντείνουν τον αγώνα τους για τη θέση της εξουσίας. Νικητές του εμφυλίου πολέμου θα είναι οι Κομμουνιστές με αρχηγό τον Μάο, εφόσον ένας πολύ μεγάλος πληθυσμός κυρίως από τα αγροτικά και τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα έχει ακολουθήσει πιστά τον Μάο.

Εικόνα 6

Ο Μάο μιλάει σε μια ομάδα οπαδών του το 1944.

Πηγή: Bettmann/Corbis

Μετά τη νίκη στον εμφύλιο πόλεμο και συγκεκριμένα την 1η Οκτωβρίου του 1949 ο Μάο κηρύσσει την εγκαθίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΛΔΚ), με πρωτεύουσα το Πεκίνο. Αμέσως ο Μάο και οι υπόλοιποι κομμουνιστές ηγέτες ανέλαβαν την αναδιαμόρφωση της κινεζικής κοινωνίας. Πλέον η βιομηχανία άνηκε ολοκληρωτικά στο κράτος και οι αγρότες άρχισαν να οργανώνονται σε συνεταιρισμούς. Πλέον, όλη η αντιπολίτευση είχε καταστραφεί ολοκληρωτικά και οι Κινέζοι αποφάσισαν να στραφούν προς τη Σοβιετική Ένωση και να αναπτύξουν σχέσεις μαζί της, όμως μετά από ένα χρονικό διάστημα οι σχέσεις της Κίνας με τη Σοβιετική Ένωση άρχισαν να αποδυναμώνονται.

Τον Ιούνιο του 1950 ο Μάο Τσε Τούνγκ εισβάλλει στο Θιβέτ. Τέσσερις μήνες αργότερα η Κίνα πήρε μέρος στον Κορεάτικο πόλεμο ο οποίος διήρκεσε 3 χρόνια. Τερματίστηκε στις 23 Ιουλίου του 1953 όπου και υπογράφηκε η συνθήκη ανακωχής. Ο Μάο αποφάσισε να αλλάξει τα δεδομένα του κομμουνισμού και να εισαγάγει μία μορφή του, που θα ταίριαζε περισσότερο στην κοινωνία της Κίνας, σύμφωνα με τον Μάο. Το 1958, ο Μάο Τσε Τούνγκ αποφασίζει να θέσει σε εφαρμογή το κίνημα – οικονομικό πρόγραμμα που μετονόμασε «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» (The Great Leap Forward). Στόχος του Μάο ήταν η μαζική κινητοποίηση των εργατών με σκοπό τη βελτίωση της βιομηχανικής και γεωργικής παραγωγής. Τα αποτελέσματα ήταν εντελώς αντίθετα από το στόχο με αποτέλεσμα την τεράστια μείωση της γεωργικής παραγωγής που οδήγησε σε εκατομμύρια θανάτους από λιμό, οικονομική και οικολογική καταστροφή και την αποδυνάμωση του Μάο. Λίγα χρόνια μετά τις ολέθριες καταστροφές του «Μεγάλου άλματος προς τα Εμπρός», ο Μάο θέλοντας να επιβληθεί ως ηγέτης κηρύσσει την «Πολιτιστική Επανάσταση» το 1966 με στόχο να αλλάξει ριζικά το

πρόσωπο της Κίνας και να διώξει τα «μολυσμένα» στοιχεία ώστε να αναβιώσει το επαναστατικό πνεύμα. Η συγκεκριμένη εκστρατεία διήρκησε περίπου 10 χρόνια έως και το θάνατό του, η επανάσταση βύθισε τη χώρα στο απόλυτο χάος για ακόμη μία φορά. Μέσα σ' αυτό το διάστημα εκδιώθηκαν πολλοί διανοούμενοι αλλά και πολλοί παλαιοί στενοί συνεργάτες του, 1 εκατομμύριο άνθρωποι πέθαναν και η πολιτιστική κληρονομιά της χώρας καταστράφηκε. Παράλληλα, ο Μάο έκδωσε το γνωστό «Κόκκινο Βιβλίο» που έρχεται δεύτερο σε πωλήσεις στην Παγκόσμια αγορά μετά τη Βίβλο. Το συγκεκριμένο βιβλίο ήταν πολύ σημαντικό γιατί ενέπνευσε την τότε νεολαία της Κίνας και ήταν καταγεγραμμένες όλες οι ιδεολογικές πεποιθήσεις του Μάο, βασιζόμενος στη Μαρξιστική σκέψη της εποχής.

Στις 9 Σεπτεμβρίου του 1976 στις 12 και 10 τα μεσάνυχτα ο Μάο Ζεντονγκ πεθαίνει σε ηλικία 82 ετών. Ο θάνατός του προκλήθηκε από την επιδείνωση της υγείας του εφόσον μεσά στο 1976 είχε 3 ισχυρές καρδιακές προσβολές. Ήταν χρόνιος και βαρύς καπνιστής και τα τελευταία χρόνια της ζωής του έπασχε από πολλά προβλήματα στους πνεύμονες αλλά και στην καρδιά.

Ο τελευταίος άνθρωπος που συνάντησε τον Μάο δημόσια, ήταν ο τότε πρωθυπουργός του Πακιστάν κατά την επίσκεψή του στο Πεκίνο στις 27 Μαΐου του 1976.

Πλέον η σωρός του «Μεγάλου Τιμονιέρη» έχει τοποθετηθεί σ' ένα μαυσωλείο που κατασκευάστηκε ειδικά γι' αυτό το λόγο και βρίσκεται στο νότιο μέρος της πλατείας Τιενανμεν. (Πηγή: Shaoshan.gov.cn)

Εικόνα 7

Το Μαυσωλείο που βρίσκεται η σωρός του Μάο Τσε Τούνγκ, πλατεία Τιενανμεν, Πεκίνο.

Πηγή: China Photos/Getty Image

«Όταν ο εχθρός προελαύνει, υποχωρώ. Όταν ο εχθρός στρατοπεδεύει, τον ενοχλώ. Όταν ο εχθρός εξαντλείται, τον σφυροκοπώ. Όταν ο εχθρός υποχωρεί, τον καταδιώκω.» Μάο Τσε Τούνγκ.

3.2 Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός Εικόνα 8

Αφίσα του Μάο Τσε Τούνγκ για το Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός.

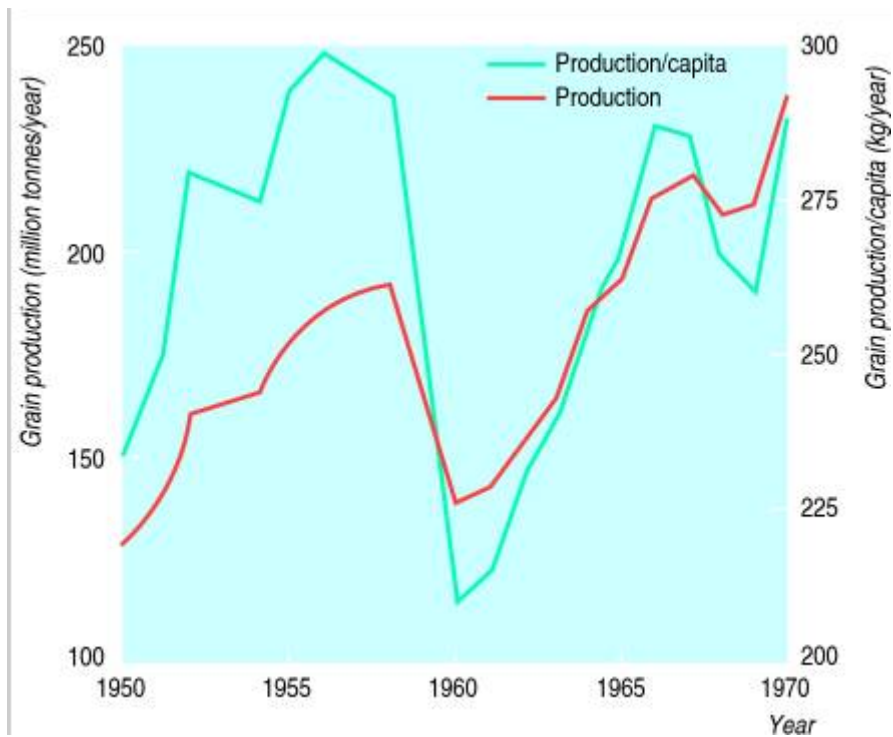
Πηγή: <https://www.slideshare.net/RCB78/the-great-leap-forward-48023705>

Περίπου σαράντα εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα. Η πολιτική του «Μεγάλου Τιμονιέρη» Μάο Τσε Τούνγκ που έμεινε γνωστή ως «Το Μεγάλο άλμα προς τα Εμπρός» έφερε το μεγαλύτερο λιμό της σύγχρονης παγκόσμιας ιστορίας. Ο ηγέτης και πατέρας αυτής της πολιτικής Μάο Τσε Τούνγκ θεωρείται πλέον ένας από τους μεγαλύτερους δολοφόνους. Ο ιστορικός Frank Dikötter υποστηρίζει ότι : «...ο εξαναγκασμός, ο τρόμος και η συστηματική βία ήταν τα θεμέλια του Μεγάλου άλματος προς τα Εμπρός...». Ο αριθμός των ανθρώπων που λιμοκτόνησαν, βασανίστηκαν αλλά και σκοτώθηκαν ήταν πάρα πολύ μεγάλος. Οι ιστορικοί αριθμούν διπλάσια θύματα από τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, 6 φορές περισσότεροι νεκροί από τον λιμό που προκάλεσε ο Στάλιν στην Ουκρανία το 1932 με 1933 και ειδικά σε σύγκριση με τα συνολικά θύματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου που ήταν 55 εκατομμύρια, η δημογραφική καταστροφή ήταν θηριώδης. Σύμφωνα με τον ιστορικό Φρανκ Ντικφτερ όπως δηλώνει ο ίδιος στην εφημερίδα The Independent : «... Ο αριθμός (των θυμάτων) κατατάσσει τον “Μεγάλο Τιμονιέρη” στην κορυφή του μακάβριου καταλόγου των μεγαλύτερων κατά συρροή δολοφόνων της παγκόσμιας ιστορίας». Ο Μάο Τσε Τούνγκ επέβαλε τη συγκεκριμένη πολιτική με σκοπό να ανταγωνιστεί την οικονομία του «πλούσιου» Δυτικού κόσμου επηρεασμένος κατά κύρια βάση από τη Σοβιετική Ένωση. Ήταν ένα πρόγραμμα όπου το κράτος μπορούσε να αποκτήσει άμεσο έλεγχο της αγροτικής παραγωγής.

Στόχος της συγκεκριμένης πολιτικής ήταν να μετατρέψει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα προόδους στην οικονομία που πολλά έθνη προσπάθησαν πολλές δεκαετίες για να τις ολοκληρώσουν. Δηλαδή, ήθελε να μετατρέψει την Κίνα από αγροτική οικονομία σε μία σοσιαλιστική κοινωνία μέσω της γρήγορης εκβιομηχάνισης της χώρας. Τα αποτελέσματα αυτής της εκστρατείας δεν ήταν τα αναμενόμενα και οδήγησαν την Κίνα στο μεγαλύτερο λιμό. Όντας ανυπόμονος με τον ρυθμό ανάπτυξης της Κίνας επιδίωξε να επιταχύνει τους ρυθμούς και έτσι γεννήθηκε και η πολιτική «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός». Η ουσία βρισκόταν πίσω από τη φράση : “ Kuai, Duo, Hao, Sheng” που σημαίνει : «γρήγορο, πολυάριθμο, αποτελεσματικό και οικονομικό». Το «Μεγάλο Άλμα

προς τα Εμπρός» μπορεί να χαρακτηριστεί επίσης και ως καταναγκαστική εκβιομηχάνιση, εφόσον κατά τη διάρκεια της πενταετίας 1958-1962 ζητήθηκε από εκατομμύρια αγρότες να εγκαταλείψουν τη γεωργία και να ξεκινήσουν να εργάζονται σε εργοστάσια στις πόλεις, με αποτέλεσμα τα επίπεδα της παραγωγής σιτηρών να μειωθούν κατακόρυφα και η ζήτηση να είναι τεράστια. Στις αρχές του 1958, το σλόγκαν ήταν «ποσότητα, όχι ποιότητα» με αποτέλεσμα μέχρι το τέλος του 1958 η ποιότητα να εξαφανιστεί συνολικά και μόνο οι αριθμοί να έχουν σημασία. Σε πολλές περιπτώσεις, οι τοπικοί γεωργοί παραποιούσαν τα ποσοστά της παραγωγής των καλλιεργειών τους. Πολύ χαρακτηριστική είναι η περίπτωση που η τοπική αρχή ισχυρίστηκε ότι κατάφερε να αυξήσει την παραγωγή ρυζιού σε ένα στρέμμα γης κατά 65.217 κιλά! Αργότερα ανακαλύφθηκε ότι οι αγρότες είχαν μαζέψει όλες τις καλλιέργειες ρυζιού από όλα τα μέρη της υπαίθρου και τα τοποθέτησαν σε ένα μόνο οικόπεδο. Στην περίπτωση της βιομηχανίας, επικράτησε η φράση «ξεπεράστε τους Βρετανούς, αγωνιστείτε τους Αμερικάνους.» Κύριο θέμα της αποτελεσματικής προσπάθειας για εκβιομηχάνιση της χώρας ήταν η παραγωγή χάλυβα. Για να εξασφαλιστεί η υψηλή παραγωγικότητά του, η Κεντρική Επιτροπή του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας προέβη στην τακτική της «Ανθρώπινης Θάλασσας», ζητήθηκε δηλαδή να ενταχθεί όλος ο πληθυσμός της χώρας συμπεριλαμβανομένων των μαθητών αλλά και των ηλικιωμένων ανδρών και γυναικών προς αναζήτηση μιας πιθανής πηγής μετάλλων. Οι περισσότεροι αγρότες υποχρεώθηκαν να αφήσουν τα χωράφια τους και αναγκάστηκαν να πραγματοποιούν εξορύξεις ασβεστόλιθου, να κόβουν δέντρα για ξυλάνθρακα και να λιώνουν μέταλλο. Αποτέλεσμα αυτού του παροξυσμού ήταν να μην γίνει εφικτή η παραγωγή του χάλυβα αλλά αντ' αυτού να παραχθούν ως επι το πλείστον κομμάτια εύθραυστου χυτοσιδήρου τα οποία ήταν ακατάλληλα ακόμα και για απλά εργαλεία. Τους δόθηκε η εντολή από την κυβέρνηση να αυξήσουν την παραγωγή χάλυβα σε πρωτόγονους φούρνους. Πλέον, όσες καλλιέργειες απέμειναν απαγορεύτηκε να είναι ιδιωτικές, δεν υπήρχαν μισθοί και επικράτησε η θεωρία της συλλογικής γεωργίας. Όσοι αγρότες καλλιεργούσαν κρυφά από το κράτος, διώκονταν, η τιμωρία τους ήταν απάνθρωπη και αρκετά δυσανάλογη με το μέγεθος του «εγκλήματος» που είχαν διαπράξει. Κατά συνέπεια, η συγκομιδή σιτηρών έπεσε κατακόρυφα όπως φαίνεται στο διάγραμμα 9. Η προσφορά και η ζήτηση των τροφίμων ήταν στα ίδια επίπεδα που ήταν λίγο πριν το 1958, όποτε μέχρι την άνοιξη του 1959 εξαπλώθηκε ένας τεράστιος λιμός στο ένα τρίτο των επαρχιών της Κίνας και τέλος του 1960 ολόκληρη η χώρα γνώρισε βαριά πείνα. Το Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός, έπειτα από 4 χρόνια εγκαταλείπεται και πλέον έχει αποδειχθεί ότι ήταν μία δημογραφική, οικονομική και κοινωνική βαρβαρότητα.

Διάγραμμα 9 :Total and per capita grain production in China, 1950-70

Πηγή: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1127087/>

Εικόνα 9

Πρώην αγρότες που πλέον δουλεύουν ως εργάτες στις βιομηχανίες.

3.2.1 Συνέπειες και διαφωνίες για το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός».

Οι αποτυχίες του Μεγάλου Άλματος δεν περιλάμβαναν μόνο το μεγάλο λιμό, τα εκατομμύρια θύματα και τις αμέτρητες καταστροφές αλλά και την αποδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των κινεζικού λαού με το κράτος. Όσοι υπέφεραν δεν ήταν σε θέση να μιλήσουν εναντίον του συστήματος. Όλη η αντιπολίτευση καταπίεστηκε άγρια. Η κυβέρνηση ήταν αμέτοχη στα γεγονότα που διαδραματίστηκαν την περίοδο 1958-1962. Ο Ινδός οικονομολόγος Amartya Sen αναφέρει ότι οι ηγεμόνες δεν λιμοκτονούν ποτέ γι' αυτό πρέπει να είναι υπεύθυνοι για να μην λιμοκτονήσει ούτε ο λαός τους. Πραγματοποιήθηκαν διάφορες συσκέψεις μεταξύ των μελών του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έλαβαν μέρος τον Μάρτιο του 1960 και τον Μάιο του 1962. Εκεί συζητήθηκαν τα αρνητικά αποτελέσματα της πολιτικής του Μάο και του Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός με αποτέλεσμα ο Μάο να δεχτεί σκληρή κριτική από τα υπόλοιπα μέλη του κόμματος και να τον περιθωριοποιήσουν μέσα στο κόμμα. Άλλα μέλη του κόμματος με χαμηλότερη ισχύ και θέση από τον Μάο όπως ο Liu Shaoyi και ο Deng Xiaoping ανέβηκαν στην εξουσία. Χρειάστηκαν 15 χρόνια για να αυξηθεί η παραγωγή σιτηρών και να φτάσει τα επίπεδα που ήταν πριν την εκστρατεία του Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός.

Περίπου 20 χρόνια αργότερα και πιο συγκεκριμένα στις αρχές της δεκαετίας του 1980 υπήρχαν διαφωνίες για τα δημογραφικά στατιστικά στοιχεία που είχαν δημοσιευτεί μέχρι τότε. Η κινεζική κυβέρνηση υποστήριζε ότι τα θύματα του λιμού ανέρχονταν στα 15 εκατομμύρια περίπου σε αντίθεση με τους ιστορικούς που υποστήριζαν ότι η κυβέρνηση «ωραιοποιεί» τα γεγονότα και οι θάνατοι που προήλθαν από το Μεγάλο Άλμα ξεπέρασαν τον αριθμό των 30-40 εκατομμυρίων. Οι υποστηρικτές του Μάο λένε ότι όλες αυτές οι εκτιμήσεις και δηλώσεις είναι αναξιόπιστες αλλά και προκατειλημμένες με σκοπό να αμαυρώσουν τη μνήμη του Μάο Τσε Τουνγκ. Υποστηρίζουν επίσης ότι ο Μάο δεν ήταν ο μοναδικός υπεύθυνος αυτής της τεράστιας δημογραφικής, οικονομικής και κοινωνικής καταστροφής, αλλά μεγάλο μερίδιο ευθύνης είχαν και άλλα ηγετικά μέλη της κυβέρνησης.

Εικόνα 10

Καλλιτέχης: Victo Ngai. Πηγή: The Great Famine of China. The New York Times Op-Ed. AD: Matt Dorfman

3.3 Κοινόχρηστες Κουζίνες

Εικόνα 11

Κοινόχρηστες Κουζίνες την περίοδο του Μεγάλου λιμού στην Κίνα, όπου οι πολίτες μπορούσαν να τρώνε δωρεάν. 1958

Πηγή: <http://caiquansheng1958.blog.163.com/blog/static/294985242010111291436168/>

Οι κοινόχρηστες κουζίνες (comunal kitchens) χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής λόγω της άμεσης σχέσης τους με το μεγάλο λιμό. Η προσπάθεια εγκατάστασης και λειτουργίας των κοινόχρηστων κουζινών σε πολλές επαρχίες της Κίνας, ξεκίνησε το καλοκαίρι του 1958 και ολοκληρώθηκε το φθινόπωρο του ίδιου έτους. Διήρκησαν μόνο 3 χρόνια και έκλεισαν οριστικά το καλοκαίρι του 1961. Οι κοινόχρηστες κουζίνες διαδόθηκαν και εξαπλώθηκαν πάρα πολύ γρήγορα. Σε μερικές περιοχές, η ιδέα των κοινόχρηστων κουζινών κατάφερε να κερδίσει όλες τις οικογένειες αγροτών που κατοικούσαν εκεί, μέσα σε ένα διάστημα 10 ημερών περίπου. Μέχρι το τέλος του 1958 δημιουργήθηκαν πάνω από 3,4 εκατομμύρια κοινόχρηστες κουζίνες, με το 90% του πληθυσμού της χώρας να παίρνει τα γεύματά του αποκλειστικά εκεί. Το κίνημα των κοινόχρηστων κουζινών έφτασε στο απόγειο του τον Οκτώβρη του 1958. Κατά τη διάρκεια της δημιουργίας των κουζινών, τα σπίτια των αγροτών αποσυναρμολογήθηκαν γιατί έπρεπε να προμηθεύσουν τις κουζίνες με τα δικά τους μαγειρικά σκεύη, όπως λεκάνες, γουόκς κτλ αλλά ακόμα και καρέκλες και τραπέζια. Οι προμήθειες των σιτηρών επίσης συγκεντρώθηκαν στις κοινόχρηστες κουζίνες μαζί με ζώα και πουλερικά, ακόμα και άγρια βότανα. Με τη δημιουργία των κοινόχρηστων κουζινών, η κυβέρνηση είχε ως στόχο, όλη η παραγωγή των αγροτών να είναι μαζεμένη στις κοινόχρηστες κουζίνες και να μην ανήκει σε κανέναν ιδιώτη. Η ιδιωτική γεωργία είχε απαγορευτεί με αποτέλεσμα για να τραφούν οι οικογένειες έπρεπε να απευθυνθούν αποκλειστικά στις κοινόχρηστες κουζίνες. Πιο χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα στην πόλη Σιτσουάν όπου δαπανήθηκε ένα πολύ μεγάλο χρηματικό ποσό για τα δεδομένα της εποχής. Ξοδεύτηκαν περισσότερα από 1.000 γιουάν για ασβέστη, βαφές, γυψοσανίδες, πόρτες και

παράθυρα με σκοπό την κατασκευή των κουζινών, σε μια περίοδο όπου η εργασία μιας ημέρας αμοιβόταν με 0,20 γιουάν!

Την περίοδο του μεγάλου λιμού, όταν ξεκίνησε η βαριά πείνα, οι οικογένειες δεν είχαν τρόφιμα με συνέπεια να μην μπορούν να σωθούν μόνες τους διότι οι ιδιωτικές καλλιέργειες είχαν καταργηθεί πλήρως. Μέχρι το Νοέμβριο του 1960, η πείνα βρισκόταν σε έξαρση, οι κάτοικοι λιμοκτονούσαν και έτσι η Κεντρική Επιτροπή του Κομμουνιστικού Κόμματος αναγκαστικά αποφάσισε ότι οι οικογένειες μπορούν να εκμεταλλευτούν μικρές εκτάσεις γης για ιδιωτική χρήση. Αυτή η διάταξη όμως βοήθουσε μόνο το 5% του πληθυσμού με αποτέλεσμα οι υπόλοιπες οικογένειες να μην μπορούν να λύσουν το πρόβλημα του φαγητού και να καταλήξουν χωρίς καμία βοήθεια ή στήριξη. Η πτώση των κουζινών ξεκίνησε τον Απρίλιο του 1959 όπου και μειώθηκαν αισθητά τα σιτηρά με αποτέλεσμα εννέα μήνες αργότερα οι κοινόχρηστες κουζίνες να κλείσουν. Έπειτα από λίγο καιρό έγιναν προσπάθειες να επανέλθουν οι κουζίνες σε λειτουργία αλλά το αποτέλεσμα δεν ήταν το επιθυμητό και έτσι από το Δεκέμβρη του 1960 μέχρι τις αρχές του 1961, οι κοινόχρηστες κουζίνες καταργήθηκαν. (Βιβλιογραφική πηγή: Yang Jisheng "Tombstone. The untold story of Mao's Great Famine")

3.4 Ο καιρός επιδεινώνει το λιμό

Σύμφωνα με το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα, ο Μεγάλος Λιμός προκλήθηκε από μια σειρά φυσικών καταστροφών. Η περίοδος του μεγάλου λιμού αναφέρεται από του Κομμουνιστές του Κομμουνιστικού Κόμματος ως περίοδος φυσικών καταστροφών. Πρέπει να σημειωθεί ότι όντως οι καιρικές συνθήκες επιδείνωσαν το λιμό σημαντικά. Στα μέσα του 1959 ο Κίτρινος Ποταμός ξεχείλισε, προκαλώντας χιλιάδες πνιγμούς και μεγάλες καταστροφές στις καλλιέργειες. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, περισσότερα από 100 εκατομμύρια στρέμματα γεωργικής γης καταστράφηκαν. Τις πλημμύρες ακολούθησαν κι άλλα έντονα καιρικά φαινόμενα όπως ξηρασία, πολύ υψηλές θερμοκρασίες, περισσότερες πλημμύρες, τυφώνες αλλά και πολλά έντομα και ανίατες ασθένειες. Πιο συγκεκριμένα, το 1959, η ξηρασία προκάλεσε έλλειψη στις καλλιέργειες, κυρίως στην επαρχία Shaanxi η παραγωγή μειώθηκε περισσότερο από 50% και στην επαρχία Hebei, όπου εκεί μειώθηκε κατά 25%. Το επόμενο έτος (1960) οι επαρχίες Shanxi, Hebei, Shandong και Henan υπέστησαν πολύ μεγάλες περιόδους ξηρασίας, με την παραγωγή τους να μειώνεται κατά το ήμισυ. Οι νότιες και παράκτιες περιοχές της Κίνας χτυπήθηκαν από 11 μεγάλους τυφώνες και ακόμα περισσότερες πλημμύρες και τα βόρεια τμήματα της χώρας το 1961 πέρασαν ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα ξηρασίας.

3.5 Χρονοδιάγραμμα

1949: Αναγνωρίστηκε η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας.

Περίοδος του Μεγάλου Λιμού

1958: Σε μια χρονική περίοδο 6 μηνών (Μάρτιος έως και Σεπτέμβρης), στην επαρχία Yunnan η οποία βρίσκεται στη Νοτιοδυτική Κίνα, καταγράφονται 33.319 περιπτώσεις βαριάς αρρώστιας επηρεάζοντας δηλαδή το 13% του πληθυσμού και προκαλώντας το θάνατο 2,04% των κατοίκων της επαρχίας. Στα τέλη Οκτωβρίου και πιο συγκεκριμένα στις 28 του Οκτώβρη, εγκαινιάζονται οι κοινωνικές κουζίνες. Ο Μάο Τσε-Τουνγκ τίθεται υπέρ των κοινωνικών κουζινών. Τις έχουν εγκαταστήσει σε όλες τις πόλεις της χώρας αλλά και στις υπαίθριες περιοχές. Στις 6 Δεκεμβρίου, στην επαρχία Yunnan, το 14% του πληθυσμού έχει μεταναστεύσει. Πολλοί ηγέτες των επαρχιών της Κίνας διώχνονται και αντικαθίστανται από στενούς οπαδούς του Μάο.

1959: Κατά τη διάρκεια του έτους, οι εξαγωγές της Κίνας φτάνουν σε πολύ υψηλά επίπεδα, ισοδύναμα με 5 εκατομμύρια τόνους ακατέργαστων σιτηρών. Οι εισαγωγές σε αντίθεση είναι σε

πολύ μεγάλο βαθμό λιγότερες φτάνοντας τους 200.000 τόνους. Άλλα εξαγόμενα προϊόντα είναι : το λάδι, φρέσκα αυγά, κρέας και φρούτα. Σ' ένα συνεδριο στη Σανγκάη το Μάρτιο του 1959, ο Μάο επιτέθηκε στα βασικά μέλη του κόμματος και τους πίεσε για ακόμα υψηλότερους στόχους παρότι ο λιμός είχε ήδη πλήξει το μεγαλύτερο μέρος της χώρας.

1960: Την άνοιξη του 1960, ο αριθμός των θανάτων από λιμοκτονία έχει φτάσει στο αποκορύφωμα. Η αιτία ήταν η νεκρή χρονική περίοδος που μεσολαβούσε από τη στιγμή που φύτευαν τα σιτήρα μέχρι τη συγκομιδή τους. Οι μαζικοί θάνατοι περιελάμβαναν και περιπτώσεις κανιβαλισμού κυρίως στις επαρχίες Guizhou και Guangdong. Εκεί καταγράφηκαν περισσότεροι από 17.000 θάνατοι μόνο κατά τη διάρκεια λίγων μηνών.

Το ίδιο έτος, η χώρα εξάγει πάνω από 2,72 εκατομμύρια τόνους σιτηρών αλλά και μεγάλες ποσότητες φρέσκων αυγών, κρέατος και φρούτων. Εισάγει μόνο 66.300 τόνους σιτηρών.

1961: Λόγω των πολλών θανάτων πείνας που καταγράφηκαν το προηγούμενο έτος, η εισαγωγή σιτηρών αυξήθηκε περίπου στους 5,81 εκατομμύρια τόνους ενώ παράλληλα οι εξαγωγές μειώθηκαν στους 1, 353 εκατομμύρια τόνους.

1962: Ο Μεγάλος τιμονιέρης κάνει αυτοκριτική.

Από την άνοιξη έως τα τέλη του καλοκαιριού περισσότεροι από 6000 κάτοικοι της αυτόνομης περιοχής Xinjiang τράπηκαν σε φυγή προς τη Σοβιετική Ένωση. Μαζί τους είχαν όλα τα υπάρχοντά τους, δηλαδή τα ζώα που εκτρέφανε, γεωργικά εργαλεία, τα οχήματά τους κτλ.

Στην επαρχία Guangdong κατά τη διάρκεια του Απρίλη μέχρι και τον Μάιο, περισσότεροι από 110.000 κάτοικοι προσπάθησαν να διασχίσουν τα σύνορα με το Hong-Kong. Από τους 60.000 που κατάφεραν και έφτασαν στη γειτονική χώρα, οι 40.000 απελάσθηκαν.

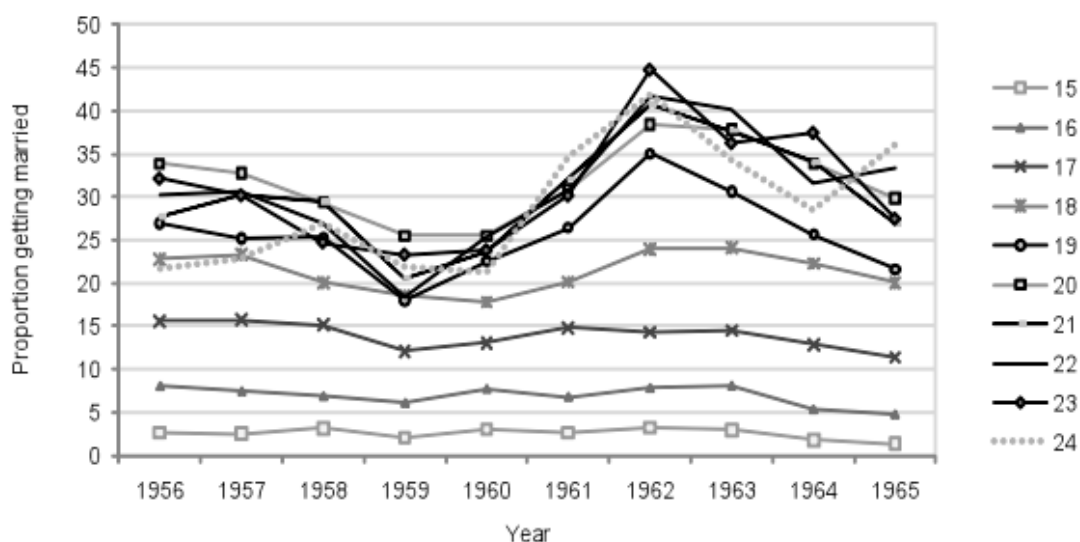
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

4.1 Η Δημογραφική εξέλιξη κατά την περίοδο του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός»

4.1.1 Γάμοι

Οι γάμοι από νεαρή ηλικία ήταν πολύ διαδεδομένοι στην Κίνα από το παρελθόν. Μέχρι και το 1970, η ηλικία γάμου του 95% περίπου των γυναικών δεν ξεπερνούσε τα 25 έτη. Ο μεγάλος λιμός που προκλήθηκε από την πολιτική του «Μεγάλου άλματος προς τα εμπρός» επηρέασε και τους γάμους κατά την περίοδο του μεγάλου λιμού, ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων ανέβαλε τον γάμο κατά τη διάρκεια εκείνων των χρόνων. Στο διάγραμμα 10 παρατηρούνται τα ποσοστά των γυναικών που ανήκαν σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες οι οποίες παντρεύτηκαν από το έτος 1956 μέχρι και το 1965. Σύμφωνα με το διάγραμμα, οι μεταβολές στο ποσοστό των γυναικών από 15 έως 16 ετών που παντρεύτηκαν εκείνη την περίοδο ήταν σχετικά μικρές την περίοδο του λιμού. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι στις μικρότερες ηλικιακές ομάδες επικρατούσε σε μεγάλο βαθμό το παραδοσιακό πρότυπο γάμου της Κίνας με αποτέλεσμα να υπάρχει μια ισχυρή τάση για να παντρευτούν ακόμα και σε πολύ δύσκολες περιόδους όπως τότε. Σύμφωνα με το διάγραμμα, όσο μεγαλύτερη ηλικιακά ήταν η γυναίκα τόσο μεγαλύτερες μεταβολές υπήρχαν. Στην περίοδο -εξάπλωσης του μεγάλου λιμού, 1958, στις ηλικιακές ομάδες 19-24 υπήρξε πολύ μεγάλη πτώση των γάμων, κυρίως στις επαρχίες Anhui, Gansu και Sichuan. Η ύφεση συνεχίστηκε μέχρι και το 1959 όπου τότε οι γάμοι έφτασαν στο χαμηλότερο επίπεδο κατά την περίοδο της μελέτης. Το 1960, οι αναλογίες παρέμειναν χαμηλές στις περισσότερες ηλικίες αν και ήταν υψηλότερες από εκείνες που καταγράφηκαν το 1959. Σύμφωνα με το διάγραμμα τα ποσοστά του γάμου ανακτήθηκαν στα επίπεδα του 1957 στις περισσότερες ηλικίες ομάδες, γύρω στο 1962. Η άνοδος συνεχίστηκε το 1962-1963 όπου και κορυφώθηκε. Η συγκεκριμένη ανάλυση υποδηλώνει ότι ο αντίκτυπος της πείνας στη συμπεριφορά των γάμων μεταξύ γυναικών και αντρών ήταν έντονος αλλά διαφορετικός σε κάθε ηλικιακή ομάδα και διήρκησε για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Διάγραμμα 10: Το ποσοστό των γυναικών που παντρεύτηκαν την περίοδο 1956-1965 (ηλικιακά)

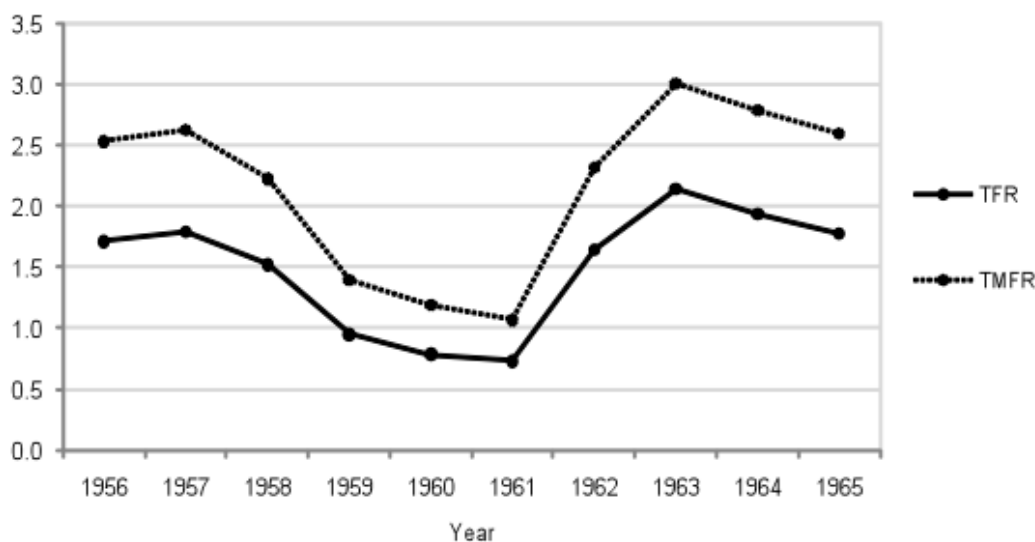

Πηγή: Έρευνα του 1988 (World Fertility Survey)

4.1.2 Αναπαραγωγή και γονιμότητα

Αξιοσημείωτες αλλαγές παρατηρήθηκαν και στην αναπαραγωγική συμπεριφορά και γονιμότητα των ανθρώπων κατά τη διάρκεια του μεγάλου λιμού. Η γονιμότητα μειώθηκε αισθητά. Αυτό παρατηρείται από το συνολικό ποσοστό γονιμότητας (TFR : Total Fertility Rate) και το ποσοστό γονιμότητας στα πλαίσια του γάμου (TMFR : Total Marital Fertility Rate), των γυναικών ηλικίας από 15 έως 24 ετών. Τα αποτελέσματα των δεικτών είναι ικανοποιητικά, αν και δεν αντιπροσωπεύουν τη γονιμότητα των γυναικών όλων των ηλικιών. Το διάγραμμα 11 δείχνει τη συνολική γονιμότητα και τη γονιμότητα εντός γάμου για γυναίκες από 15 ενς 24 ετών από το 1956 μέχρι και το 1965, τα οποία υπολογίστηκαν από τα στοιχεία έρευνας που πραγματοποιήθηκε το 1988.

Διάγραμμα 11: Μεταβολές στη συνολική γονιμότητα (TFR) και τη γονιμότητα εντός γάμου (TMFR) για τις γυναίκες 15 έως 24 ετών. (1956-1965)

Πηγή: Έρευνα του 1988 (World Fertility Survey)

Στο διάγραμμα 11 παρατηρείται ότι το δεύτερο μισό του 1958 τα ποσοστά γονιμότητας των γυναικών ηλικίας 15-24 ετών ήταν χαμηλότερα από αυτά που είχαν παρατηρηθεί το 1956 και το 1957. Επίσης, πολύ σημαντική μείωση παρατηρείται το 1959 η οποία συνεχίστηκε και τα επόμενα δύο χρόνια. Το 1961, η γονιμότητα έφτασε στα χαμηλότερα επίπεδα. Σύμφωνα με το διάγραμμα η άνοδος στη γονιμότητα ξεκίνησε τέλη του 1961 και έφτασαν τα ποσοστά προ-λιμού το 1962. Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία δείχνουν ότι το ποσοστό γονιμότητας στα πλαίσια του γάμου έφτασε στο ίδιο επίπεδο με τα ποσοστά του 1958, στα μέσα του 1962. Το έτος 1963 τα ποσοστά συνολικής γονιμότητας αλλά και εντός γάμου έφτασαν στο υψηλότερο επίπεδο. Αυτό κυρίως οφειλόταν στο ότι οι γυναίκες την περίοδο του «Μεγάλου άλματος προς τα Εμπρός», καθυστέρησαν την αναπαραγωγή και μετά το τέλος του λιμού επιτάχυναν την τεκνοποίηση για να καλύψουν την απώλεια γονιμότητας εκείνης της περιόδου. Το 1964 και το 1965, οι απότομες διακυμάνσεις της γονιμότητας έληξαν και έπεσαν στα κανονικά επίπεδα, ίδια με αυτά πριν από το μεγάλο λιμό.

4.1.3 Οι επιπτώσεις του λιμού στη γεννητικότητα και τη βρεφική θνησιμότητα

Το επίπεδο της βρεφικής θνησιμότητας αποτελεί δείκτη κοινωνικής ανάπτυξης μιας χώρας. Αντικατοπτρίζει τις κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες που επικρατούν σε μια χώρα αλλά επίσης και την επάρκεια των υπηρεσιών στην υγεία και την πρόνοια.

Μία από τις πιο καθοριστικές επιπτώσεις του λιμού ήταν η αύξηση της βρεφικής θνησιμότητας, δηλαδή οι θάνατοι βρεφών κάτω του ενός έτους. Επιπλέον την περίοδο του μεγάλου λιμού το 1960 μέχρι και το 1961 τα ποσοστά των γεννήσεων έπεσαν κατακόρυφα. Η παιδική και βρεφική θνησιμότητα αυξήθηκε και αυτό συνδέεται με τα χαμηλά επίπεδα υγείας και τρόπου ζωής των γυναικών λόγω της πείνας και των αντίξωων συνθηκών. Τα έτη πριν και μετά το λιμό, οι αναγκαστικές εκτρώσεις κυμαίνονταν σε ένα ποσοστό 2,7% και κατά τη διάρκεια των τεσσάρων χρόνων που επλήγησαν από την πείνα το ποσοστό των εκτρώσεων ή αμβλώσεων έφτασε έως και 5%. Η πείνα επηρέασε επίσης σε πολύ μεγάλο βαθμό και το θηλασμό. Η επιδείνωση της υγείας των γυναικών είχε ήδη αρχίσει να επηρεάζει τη βρεφική θνησιμότητα από τα πρώτα χρόνια του λιμού. Τα ποσοστά των γυναικών που θήλαζαν τα βρέφη τους πριν το λιμό ήταν πολύ υψηλά στις περιοχές μελέτης. Την περίοδο του Μεγάλου Άλματος μειώθηκε ελαφρά το ποσοστό. Αυτή η μικρή πτώση μπορεί να ερμηνευτεί ως το γεγονός ότι παρά τη μεγάλη πείνα και έλλειψη τροφίμων οι μητέρες συνέχιζαν να θηλάζουν τα βρέφη όποτε ήταν δυνατόν, αν και το πόσο του γάλακτος μπορεί να ήταν μικρότερο από την περίοδο πριν το λιμό και κατά συνέπεια μειώθηκαν και οι μήνες θηλασμού. (Πηγή:

4.1.4 Δημογραφικές συνέπειες σε αστικές και αγροτικές περιοχές

Οι μεταβολές στα ποσοστά των γάμων που πραγματοποιήθηκαν στις αστικές και αγροτικές περιοχές ήταν παρόμοιες. Τόσο τα αστικά όσο και τα αγροτικά ποσοστά γάμου παρουσίαζαν μεγάλες εποχιακές διαφορές με υψηλότερο ποσοστό γάμων το χειμώνα σε σχέση με τους θερινούς μήνες. Στις αρχές της πολιτικής του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός», δηλαδή πριν το μισό του 1958, τα ποσοστά του γάμου στις αγροτικές και αστικές περιοχές ήταν πολύ κοντά, με τα ποσοστά των αστικών περιοχών να είναι ελάχιστα υψηλότερα. Από τα τέλη όμως το 1958 και μέχρι τα τέλη του 1961, τα ποσοστά των δύο διαφορετικών περιοχών επηρεάστηκαν σε πολύ μεγάλο βαθμό από το λιμό αλλά και πάλι παρατηρείται μικρή διαφορά, όπου τα ποσοστά των γάμων του αστικού πληθυσμού ήταν χαμηλότερα από αυτά του αγροτικού κατά τους περισσότερους μήνες. Αυτά τα στοιχεία φανερώνουν ότι, παρόλο που ο πληθυσμός της υπαίθρου υπέστη περισσότερη πείνα, τα πρότυπα του γάμου επηρεάστηκαν σε μικρότερο βαθμό από αυτά του αστικού πληθυσμού που υπήρξε μεγαλύτερη τάση αναβολής του γάμου. Μετά το μεγάλο λιμό, τα ποσοστά του γάμου και στις αστικές αλλά και στις αγροτικές περιοχές παρουσίασαν πολύ μεγάλη αύξηση.

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΙ ΘΑΝΑΤΟΙ (εκατομμύρια)	ΜΗ ΦΥΣΙΚΟΙ ΘΑΝΑΤΟΙ (%)
Anhui	6.33	18.37
Sichuan	9.402	13.07
Guizhou	1.746	10.23
Hunan	2.486	6.81
Gansu	1.023	6.45
Henan	2.939	6.12
Guangxi	0.931	4.63
Yunnan	0.804	4.19
Shandong	1.806	3.38
Jiangsu	1.527	2.88
Hubei	0.675	2.20
Fujian	0.313	2.02
Liaoning	0.33	1.71
Guangdong	0.657	1.71
Heilongjiang	0.19	1.21
Hebei	0.61	1.10
Jiangxi	0.181	1.06
Shaanxi	0.187	1.02
Jilin	0.12	0.94
Zhejiang	0.141	0.55
Shanxi	0.06	0.37
Total	32.458	5.11

Πίνακας
2: Μη
Φυσικοί
Θάνατοι
κατά την
περίοδο
του
Μεγάλου
Αλματος

Πηγές: CaoShuji, TheGreatFamine: China'sPopulation 1959-1961, HongKong:

Xianggangshidaiguojiyouxiangongsi, 2005, p. 282; LiChengrui,

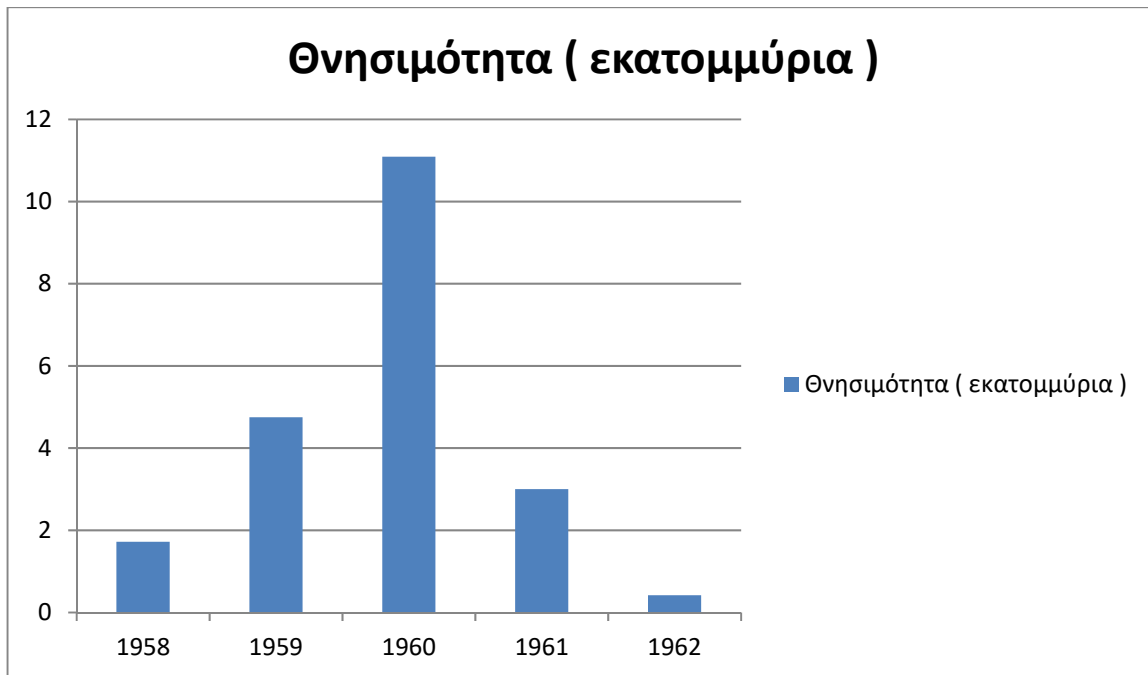
ChinaPopulationCensusesandAnalysisofResults, Beijing: Zhongguocaizhengjingjichubanshe, 1983, p. 85

Πίνακας 3: Ποσοστά γεννήσεων και θνησιμότητας ανά χρονολογία (σε εκατομμύρια)
1953-1966

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ	ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ	ΘΑΝΑΤΟΙ	ΦΥΣΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ
1953	587.96	3.7	1.4	2.3
1954	602.66	3.78	1.32	2.48
1955	616.45	3.26	1.23	2.032
1956	628.28	3.19	1.14	2.05
1957	646.53	3.40	1.01	2.32
1958	659.94	2.92	1.2	1.72
1959	672.07	2.48	1.46	1.02
1960	662.07	2.07	2.5	-0.46
1961	658.59	1.80	1.42	0.38
1962	672.95	3.70	1.00	2.7
1963	671.72	4.34	1.00	3.33
1964	704.99	3.91	1.15	2.76
1965	725.38	3.79	0.95	2.84
1966	745.42	3.51	0.88	2.62

Πηγή: China Population Yearbook (1984), *Beijing*: Zhongguo tongji chubanshe, 1984, p. 83

Διάγραμμα 12 : Επίσημα στοιχεία θνησιμότητας από μη φυσικά αίτια στις επαρχίες της Κίνας την περίοδο του Μεγάλου Άλματος (σε εκατομμύρια)

Πηγή: Tombstone, Yang Jisheng, p. 415

1958: 1,72 εκατομμύρια

1959: 4,75 εκατομμύρια

1960: 11,09 εκατομμύρια

1961: 3,00 εκατομμύρια

1962: 0,42 εκατομμύρια

Σύμφωνα με το διάγραμμα 12, τα επίσημα στατιστικά στοιχεία δείχνουν 1,72 εκατομμύρια θανάτους το 1958. Ένα χρόνο αργότερα τα επίπεδα της θνησιμότητας αυξήθηκαν και έφτασαν τα 4,75 εκατομμύρια φτάνοντας στην αποκορύφωση το 1960 με 11,09 εκατομμύρια θανάτους. Καθώς η πολιτική του Μεγάλου Άλματος έφτανε στο τέλος της δεν ίσχυαν όλα τα αυστηρά μέτρα και παρατηρήθηκε μείωση της θνησιμότητας. Οι θάνατοι έπεσαν στα 3 εκατομμύρια το 1961, μέχρι το 1962 όπου η πλειοψηφία των επαρχιών της Κίνας δεν υπέφερε πλέον από το λιμό και οι θάνατοι έπεσαν στους 42.000. Αν και τα στοιχεία αυτά είναι χαμηλότερα από τα πραγματικά δεν παύουν να είναι αξιόπιστα.

4.2 Κοινωνικές Μεταβολές

4.2.1 Εναντίον της πολιτικής της κυβέρνησης...

Κατά την περίοδο του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός», (1958-1962), η καταπιεστική πολιτική και η λιμοκτονία της Κίνας, οδήγησαν σε έντονη δυσαρέσκεια απέναντι στην κυβέρνηση. Πολύ χαρακτηριστική είναι η περίπτωση στην περιοχή Baoji στην επαρχία Shaanxi, όπου τουλάχιστον 116 αφίσες και επιστολές εναντίον της κυβέρνησης εκδόθηκαν το 1960, με κύριο θέμα την προμήθεια τροφίμων. Οι κοινωνικές ταραχές αυξήθηκαν όπως για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του Μεγάλου λιμού, υπήρξαν μικρές φασαρίες και αναταραχές, έντονη μετανάστευση και αύξηση του εγκλήματος. Πιο έντονες ταραχές και αναστάτωση, παρουσιάστηκαν στις περιοχές που κατοικούσαν εθνοτικές μειονότητες, ενώ λιγότερες στις κεντρικές περιοχές που ζούσαν οι Κινέζοι Χαν. Σ' αυτές τις περιοχές, υπήρχαν ελάχιστα στρατεύματα και καμία αυτόνομη κοινωνική οργάνωση. Η κυβέρνηση από την πλευρά της, κράτησε κρυφά αυτά τα στοιχεία από τον τύπο, όμως τα τοπικά αρχεία καταγράφουν πολλά τέτοια περιστατικά. Κάποια παραδείγματα είναι, στην περιοχή Kinming αναφέρθηκαν 4.000 άνθρωποι που είχαν πάρει μέρος σε εξεγέρσεις σε μία περίοδο 3 εβδομάδων. Δημιουργήθηκαν 36 ένοπλες μάχες, με 360 περίπου νεκρούς, 390 περίπου τραυματίες και 470 που φυλακίστηκαν. Αναφέρθηκαν επίσης συγκρούσεις στις επαρχίες Huarqing και Ninglang. Πολλές αναταραχές ξέσπασαν επίσης στην περιοχή Zhaotong όταν πρωτοξεκίνησε η πολιτική του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός» το Νοέμβριο του 1958, με 40 «επαναστάτες» να σκοτώνουν δώδεκα μέλη του δήμου και παράλληλα δημιουργούσαν συνθήματα εναντίον των κοινόχρηστων κουζινών και γενικά της κυβέρνησης. Οι τοπικοί αντιπρόσωποι του Κομμουνιστικού Κόμματος ακολούθως συγκέντρωσαν 180 εμπλεκόμενους, σκοτώνοντας τους 12. Στην επαρχία Yunnan στις 26 Οκτωβρίου του 1958 συνελήφθησαν όλα τα μέλη μιας επαναστατικής ομάδας και εξομολογήθηκαν για όλες τους τις πράξεις εναντίον της κυβέρνησης. Από τους 117 συλληφθέντες εκτελέστηκαν οι 24 και τραυμάτισαν τους 36 από τους οποίους οι 7 απεβίωσαν από τα τραύματα και 50 καταδικάστηκαν σε φυλάκιση. Πού έντονες ήταν και οι αναταραχές στην επαρχία Jinping, όπου σ' αυτή την περίπτωση, οι «επαναστάτες» κατέσχεσαν υφάσματα, ρούχα, παπούτσια, διάφορα αγαθά, 1.300 γιουάν και επίσης σκότωσαν μέλη του δήμου. (Βιβλιογραφική πηγή: Yang Jisheng "Tombstone. The untold Story of Mao's Great Famine")

4.2.2 Λιμοκτονία και κανιβαλισμός..

Καθώς οι προμήθειες των σιτηρών μειώθηκαν, οι περισσότερες από τις κοινωνικές κουζίνες έκλεισαν μέχρι τα τέλη του 1959. Στα μέσα Νοεμβρίου η κομητεία Χουανγκσουάν που αποτελούταν από 122 ομάδες παραγωγής, παρουσίασε έλλειψη σιτηρών και στις 291 κοινωνικές κουζίνες, χωρίς καθόλου διαθέσιμα σιτηρά για περισσότερες από 8 ημέρες. Οι παραγωγοί σταμάτησαν να τροφοδοτούν τις κοινωνικές κουζίνες με σιτηρά, με αποτέλεσμα όλες οι κοινωνικές κουζίνες της κομητείας, να κλείσουν. Οι αγρότες επειδή λιμοκτονούσαν είχαν κόψει όλους τους καρπούς και τα φύλλα των δέντρων, ακόμα και το φλοιό τους με αποτέλεσμα οι κοινότητες να μην έχουν καθόλου τρόφιμα να προσφέρουν, ούτε ακόμα και φύλλα δέντρων!

Το Σεπτέμβριο του 1959, η κοινότητα Ταολίν, είχε 7.645 νοικοκυριά και σε σύνολο 34.897 κατοίκους. Μέχρι το 1960, το 15,64 τοις εκατό του πληθυσμού είχε πεθάνει από την πείνα, με αποτέλεσμα 692 νοικοκυριά να χαθούν εξ ολοκλήρου. Το ποσοστό θνησιμότητας ήταν 24,9%, όπου το 49% προερχόταν από το εργατικό δυναμικό. Εφόσον τα σιτηρά δεν έφταναν ούτε για 8 μέρες στις κοινωνικές κουζίνες, τα μέλη των κοινοτήτων αρχικά έχασαν πολύ βάρος, έπειτα άρχισαν να πρήζονται, να χάνουν τις δυνάμεις τους με αποτέλεσμα να πεθάνουν. Ένα από τα πιο έντονα αποτελέσματα του Μεγάλου Λιμού ήταν ο κανιβαλισμός. Δεν είναι γνωστό πόσο συχνά συνέβαινε ή πόσο μεγάλη ήταν η έκτασή του. Υπήρξαν τουλάχιστον 1.289 περιπτώσεις κανιβαλισμού που

καταγράφηκαν στην επαρχία Αηhui. Στην επαρχία Gansu 10.000 αγρότες συνελήφθησαν για εκταφή πτωμάτων με σκοπό την κατανάλωσή τους ώστε να επιβιώσουν. Άλλοι γονείς αντάλλαζαν τα παιδιά τους με άλλους γονείς για να μην νιώθουν ντροπή ότι σκοτώνουν το δικό τους. Ένα παράδειγμα απελπισίας είναι ότι ένας αγρότης πατέρας δύο παιδιών, τριών και τεσσάρων χρονών, φοβούμενος ότι θα πεθάνει και τα παιδιά του θα μείνουν μόνα τους και αβοήθητα, τα έπνιξε σε έναν λάκκο πριν τον θάνατό του. Ένα ακόμα παράδειγμα κανιβαλισμού είναι η περίπτωση ενός 18χρονου κοριτσιού, η οποία έπνιξε τον- 5 χρονών- ξάδερφο της και έπειτα τον έφαγε. Οι περιπτώσεις κανιβαλισμού τιμωρήθηκαν αυστηρά από τις αρχές αλλά παρόλαυτα συνεχίστηκαν. Πολλοί κάτοικοι ως καλή πράξη καλοσύνης, δολοφόνησαν τα παιδιά τους, τους ηλικιωμένους συγγενείς ή συζύγους τους (ευπαθείς κοινωνικές ομάδες) για να μην λιμοκτονήσουν. Ο κανιβαλισμός, οδήγησε τους αρχηγούς των κοινωνικών κουζινών να βρουν τρόπους αντιμετώπισης της πείνας. Τα σιτηρά ήταν σε έλλειψη οπότε δημιούργησαν υποκατάστατα φαγητών. Όπως ρύζι από βλαστό δημητριακού με το οποίο συνήθως τάζαν τα ζώα, όμως το μετέτρεψαν, κόβοντας το σε πολύ μικρά κομματάκια και μαγειρεύοντας το στο γουοκ, έπειτα το αναμείγνυαν με αλεύρι και αλεύρι πατάτας και με αυτό τον τρόπο έφτιαχναν ένα είδος ψωμιού. Επίσης, άλλα υποκατάστατα τροφίμων ήταν τα άγρια βότανα, διάφοροι βλαστοί, φλοιοί δέντρων, ρίζες φυτών ακόμα και αρουραίοι, σύμφωνα με το δημοσιογράφο Lu Baoguo. Επιπλέον πολλοί αγρότες αναγκάστηκαν να τρέφονται με εναλλακτικές πηγές τροφίμων όπως το γρασίδι, το πριονίδι, χώμα αλλά και ζώα όπως γάτες, σκύλους ακόμα και ποντίκια και έντομα Η αυτοκτονία, οι ψυχικές ασθένειες και η υστερία ήταν πολύ συχνά φαινόμενα στην κοινωνία. Οι ιστορικοί υπολογίζουν ότι 2 με 3 εκατομμύρια πολίτες αυτοκτόνησαν κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Λιμού. Το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα απέκρυψε την έκταση του λιμού τόσο από τον κινεζικό λαό όσο και από τον υπόλοιπο κόσμο.

Εικόνα 12

Στη φωτογραφία παρουσιάζεται ένα παιδί το οποίο έχει διαμελίσει η μητέρα του με σκοπό να το μαγειρέψει με κομμάτια καρότου που βρίσκονται μέσα στην κατσαρόλα.

Πηγή: picturechina.com.cn

4.2.3 Προπαγάνδα του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος

Κάποιοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι τα στοιχεία από το 1959 έως και 1961 διαστρεβλώθηκαν εν γνώσει της κυβέρνησης, προκειμένου να μην αποκαλυφθούν οι αποτυχίες των πολιτικών της κατά την περίοδο του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός». Μία αιτία λιμού ήταν η προμήθεια σιτηρών από το κράτος. Από το 1953, όλοι οι Κινέζοι αγρότες υποχρεώθηκαν να πωλούν σιτηρά στην

κυβέρνηση στις τιμές και τα επίπεδα που είχε καθορίσει η κυβέρνηση και ένα μέρος των σιτηρών αναδιανεμήθηκε στους αγρότες.

Συνεπώς, ένα βασικό στοιχείο στο «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» ήταν η προπαγάνδα του Κόμματος. Η κυβέρνηση κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για να δημιουργήσει στους αγρότες ένα αίσθημα ενθουσιασμού με σκόπο να εργαστούν πολλές ώρες, ανεξάρτητα από τον καιρό και τις κακές συνθήκες εργασίας. Επειδή δεν υπήρχαν αρκετά μηχανήματα, αρκετό τσιμέντο και άλλο οικοδομικά υλικά, πολλοί εργάτες κλήθηκαν να χτίζουν με εθελοντική χειρωνακτική εργασία. Σε όποιο σημείο κι αν υπήρχαν εργαζόμενοι εν ώρα εργασίας, υπήρχαν τοποθετημένα μεγάφωνα τα οποία έπαιζαν επαναστατική μουσική και ενθαρρυντικές ομιλίες με σκοπό οι εργαζόμενοι να αυξήσουν τις επιδόσεις τους και να υπερβούν τους στόχους τους. Ως αποτέλεσμα ήταν πολλά εντυπωσιακά και μεγάλα κατασκευαστικά έργα να ολοκληρωθούν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα. Εκατοντάδες χιλιάδες κάτοικοι του Πεκίνου συμπεριλαμβανομένων όλων των δημοσίων υπαλλήλων, πανεπιστημιακών καθηγητών, γιατρών, φοιτητών, μαθητών κτλ., έθεσαν ως στόχο να εκτελούν σωστά τις εντολές της κυβέρνησης. Δούλευαν μέρα, νύχτα και χωρίς διάλειμμα σε δωρες βάρδιες, έσκαβαν τη γη με τα γυμνά τους χέρια και έκλειναν τις λακούβες στη γη με τα πόδια τους.

Εικόνα 13

Προπαγανδιστικές αφίσες της κυβέρνησης – Πραγματικές συνθήκες εργασίας.

Πηγή: Eyewitness in China, Hugo Portisch

Η κυβέρνηση τύπωσε πολλές προπαγανδιστικές αφίσες με ψεύτικα κίνητρα με σκοπό να ενθαρρύνει τους εργάτες να εργαστούν περισσότερες ώρες χωρίς να αντιδρούν. Το Κομμουνιστικό Κόμμα της Κίνας καθ' όλη τη διάρκεια του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός» εξέδιδε τις προπαγανδιστικές αφίσες οι οποίες παρουσίαζαν εύφορα χωράφια, υψηλή παραγωγή, χαρούμενους και υγιείς αγρότες.

Στην αφίσα 1, παρουσιάζεται ένα πλοίο όπου στα πανιά είναι γραμμένο το σλόγκαν της πολιτικής «Μεγάλο άλμα προς τα Εμπρός» (Kuai, Duo, Hao, Sheng – γρήγορο, πολυάριθμο, αποτελεσματικό και οικονομικό). Η αφίσα επίσης προσπαθεί να τονίσει στο λαό ότι η συγκεκριμένη πολιτική θα βελτιώσει την κοινωνική τους ζωή. Κάτω δεξιά παρουσιάζει ότι οι κάτοικοι της Ταϊβάν υποφέρουν από την παρουσία των Αμερικανών και το καθεστώς του Κινεζικού Εθνικιστικού όμματος (GMD). Επίσης πραγματοποιήθηκαν και πολλές σημαντικές κοινωνικές αλλαγές στην ύπαιθρο.

Αποφασίστηκε να απαγορευτούν οι θρησκευτικοί θεσμοί και όλες οι μυστικιστές οργανώσεις και τελετές οι οποίες αντικαταστήθηκαν από πολιτικές συναντήσεις και προπαγανδιστικές συνεδριάσεις. Πραγματοποιήθηκαν προσπάθειες της κυβέρνησης ακόμα και για την ενίσχυση της εκπαίδευσης στην ύπαιθρο.

Αφίσα 1

Πηγή: chineseposters.net

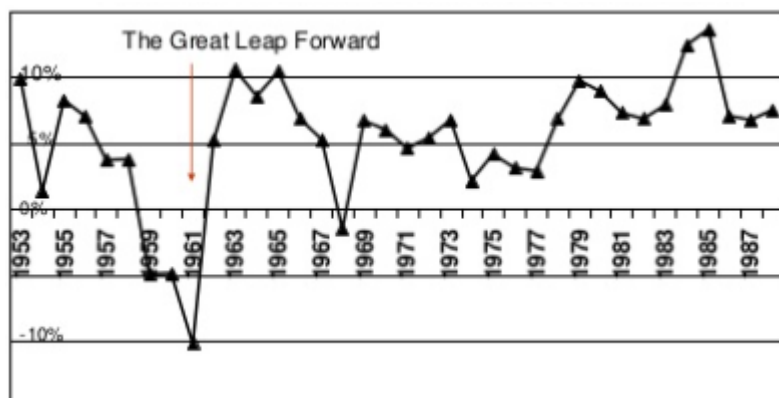
4.3 Επιπτώσεις στην Οικονομία της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας

4.3.1 Η επίδραση στην οικονομία της Κίνας

Δεν υπάρχουν επαρκή στατιστικά στοιχεία για την επίδραση που είχε η πολιτική του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός». Η κυβέρνηση απέκρυψε πολλά στοιχεία. Ο αρχηγός Μάο Τσε Τουνγκ, πίστευε ότι το συγκεκριμένο πολιτικό του σχέδιο θα οδηγούσε σε μία τάχεια οικονομική ανάπτυξη τη χώρας. Το αποτέλεσμα όμως ήταν διαφορετικό, η οικονομία η οποία είχε βελτιωθεί μετά το τέλος του εμφυλίου πολέμου, καταστράφηκε.

Τα πρώτα χρόνια του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός», η κινεζική οικονομία άνθισε. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή σιδήρου το 1958 αυξήθηκε κατά 45% , τα επόμενα δύο έτη κατά 30%. Όμως σημείωσε σημαντική καθοδική πορεία το 1961 και μέχρι το 1964 δεν έφτασε τα επίπεδα που είχε πριν το Μεγάλο Λιμό. Η πολιτική του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός» οδήγησε επίσης στη μεγαλύτερη καταστροφή ακινήτων της παγκόσμιας ιστορίας, ξεπερνώντας τις καταστροφές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Περίπου 30% - 40 % των σπιτιών καταστράφηκαν είτε για να χτίσουν στη θέση τους κοινόχρηστες κουζίνες , να οικοδομήσουν δρόμους ή απλα ως ένδειξη τιμωρίας των ιδιοκτητών τους. Ορισμένα μέλη του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος κατηγορήθηκαν για την πτώση της οικονομίας και τις μεγάλες καταστροφές που δημιούργησε το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός». Ο Liu Shaoqi, κινέζος πολιτικός ο οποίος στην πορεία της πολιτικής καριέρας του εναντιώθηκε στο Μάο, το 1962 σε μια ομιλία δήλωσε ότι για την οικονομική καταστροφή που έπληξε την Κίνα, κατά 30% ευθύνονται οι φυσικές καταστροφές και κατά 70% ο άνθρωπος.

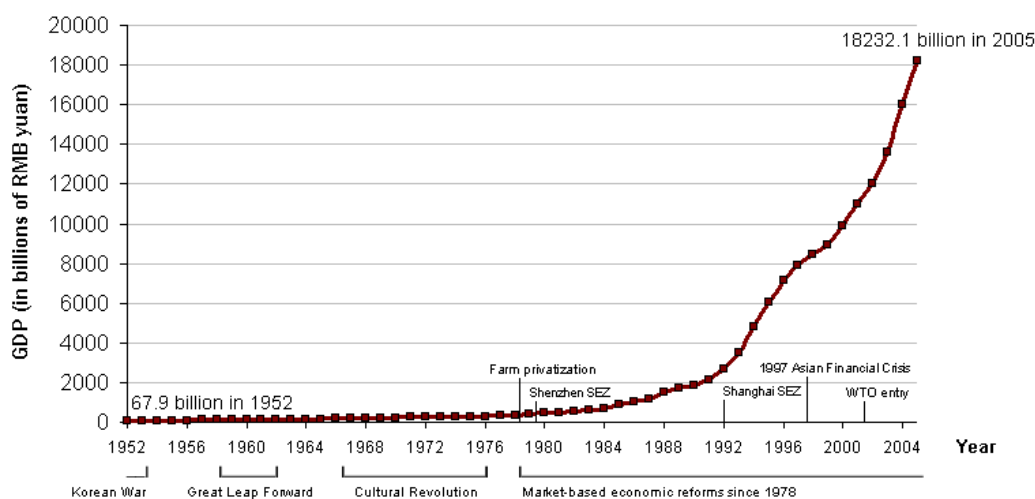
Διάγραμμα 13: Ετήσιος ρυθμός Ανάπτυξης της πραγματικής κατανάλωσης.

Πηγή: Gregory C. Chow, “The Quarterly Journal of Economics”, 1993

Πραγματική Κατανάλωση: Πρόκειται για το σύνολο της ποσότητας (ή αξίας) του προϊόντος που διατίθεται για τελική χρήση (ανάλωση) από τους καταναλωτές βάση των επίσημων στοιχείων.

Διάγραμμα 14: Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) των κατοίκων της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας. (1952-2005)

Πηγή: <https://www.quora.com/How-was-Chinese-economy-performing-under-Mao-Zedong>

Ονομαστικό Α. Ε. Π. : το Ονομαστικό Α.Ε.Π. αποτιμά την αξία της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών στις τρέχουσες τιμές (το πραγματικό σε αντίθεση αποτιμά την αξία της παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών σε σταθερές τιμές.)

4.3.2 Παραγωγή και προμήθεια σιτηρών

Αρκετοί ιστορικοί υποστηρίζουν ότι οι τοπικοί αξιωματούχοι των επαρχιών της Κίνας δήλωναν πως αυτή η καταστροφή που δημιουργήθηκε από το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» ήταν συνέπεια των φυσικών καταστροφών που αναφέρθηκαν παραπάνω (Κεφάλαιο 3.4 «Ο καιρός επιδεινώνει το λιμό»). Αυτό έγινε για να δικαιολογήσουν ή ακόμα για να αποκρύψουν τη χαμηλή παραγωγή σιτηρών στην κάθε περιοχή και να λάβουν οικονομική βοήθεια από την κυβέρνηση. Επίσης, κάποιοι ερευνητές πιστεύουν ότι το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα διαστρέβλωσε κάποια στοιχεία,

προκειμένου να μην αποκαλυφθούν οι αποτυχίες των πολιτικών του κόμματος κατά τη διάρκεια του «Μεγάλου άλματος προς τα Εμπρός». Όπως προαναφέρθηκε, όλοι οι αγρότες από το 1953 ήταν υποχρεωμένοι να πωλούν σιτηρά στην κυβέρνηση, σε τιμές που αποφάσιζαν οι πολιτικοί του κόμματος. Μερικά από τα σιτηρά από αυτά που είχαν πουληθεί στο Κόμμα αναδιανεμήθηκαν στους αγρότες αλλά τα περισσότερα από αυτά αποστάλθηκαν στις πόλεις, είτε τα εξήγαγαν με σκοπό να δημιουργηθεί μία ψευδαίσθηση μιας ανερχόμενης οικονομίας. Ο πίνακας 3 που βασίζεται σε στοιχεία του 2005, παρουσιάζει ότι ενώ η παραγωγή σιτηρών μειώθηκε μεταξύ του 1959 και του 1961, οι προμήθειες όμως παρέμειναν υψηλές. Κατά τη διάρκεια των 2 πρώτων χρόνων του Μεγάλου Λιμού, η παραγωγή σιτηρών σημείωσε καθοδική πορεία κατά 15% το 1959 και 29% το 1960. Ωστόσο, η κυβέρνηση συνέχισε να απομακρύνει από τους αγρότες το 1/3 της παραγωγής των σιτηρών.

Πίνακας 4

ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΙΤΗΡΩΝ (ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΤΟΝΟΙ)	ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ (ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΤΟΝΟΙ)	ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΣΙΤΗΡΩΝ	ΣΙΤΗΡΑ ΑΝΑ ΚΑΤΟΙΚΟ (ΚΙΛΑ)
1958	200	52	26%	268
1959	170	64	37,6%	193
1960	143	47	33,6%	182
1961	148	37	25%	209
1962	160	32	20%	229
1963	170	37	21,8%	231
1964	188	40	21,3%	256

Πηγή: Economic Record , Li and Yang 2005

Πίνακας 5: Καταγραφή της παραγωγής των σιτηρών πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» (σε δισεκατομμύρια κιλά)

ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
1956	192,75
1957	195,05
1958	200,00
1959	170,00
1960	143,5
1961	147,50
1962	160,00
1963	170,00
1964	187,50
1965	194,45

Πηγή: China Statistical Yearbook (1984), p.141.

Τα δεδομένα είναι βασισμένα στο έτος παραγωγής (1^η Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου)

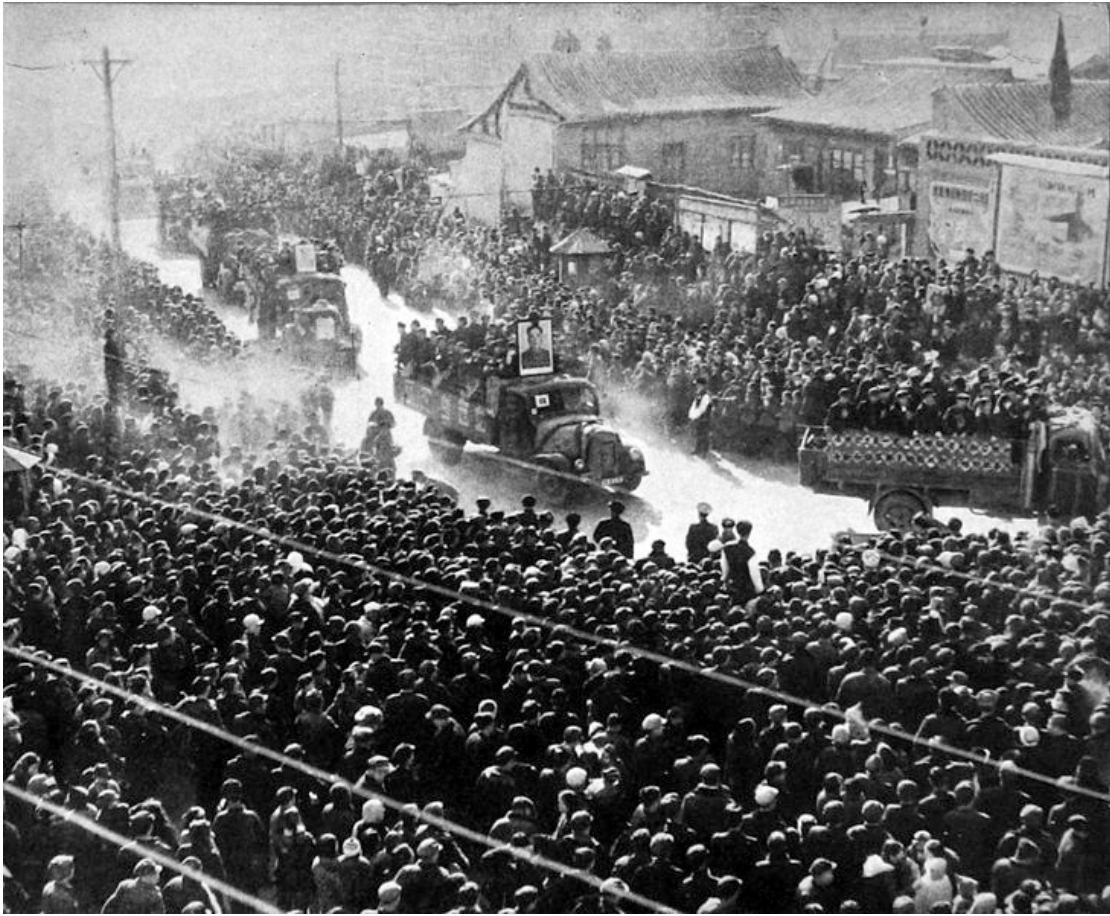
Το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός» κατέστρεψε την αγροτική παραγωγή. Η συνολική παραγωγή σιτηρών της χώρας ήταν 192,75 δισεκατομμύρια κιλά το 1956 ενώ παράλληλα η κυβέρνηση επειδή δεν ήταν ευχαριστημένη από τα επίπεδα της παραγωγής, ζητούσε η παραγωγή να αυξηθεί σε περίπου 200 δισεκατομμύρια κιλά για το έτος του 1958. Όμως η παραγωγή παρέμεινε σε ένα επίπεδο κάτω από 170 δισεκατομμύρια κιλά από το 1959 έως το 1963. Το 1960 παρατηρείται η

χαμηλότερη παραγωγή σιτηρών που έπεσε κατακόρυφα στα 143,5 δισεκατομμύρια κιλά, ακόμα χαμηλότερα από ό,τι ήταν το 1951. Τρία χρόνια μετά το τέλος του «Μεγάλου Άλματος προς τα εμπρός» , το 1965 η παραγωγή αυξήθηκε και επέστρεψε στα επίπεδα που ήταν το 1956. (Βιβλιογραφική πηγή: Yang Jisheng “Tombstone. The untold Story of Mao’s Great Famine”)

4.3.3 Από αγροτική οικονομία σε σοσιαλιστική κοινωνία βασισμένη στη βιομηχανική παραγωγή

Ο ηγέτης του Κομμουνιστικού Κόμματος της Κίνας, Μάο Τσε Τούνγκ έθεσε την παραγωγή σιτηρών και χάλυβα ως βασικούς πυλώνες της οικονομικής ανάπτυξης. Προέβλεψε ότι μέσα σε 15 χρόνια από την έναρξη του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός» η κινεζική βιομηχανική παραγωγή θα ξεπερνούσε εκείνη του Ηνωμένου Βασιλείου. Το 1958, έπειτα από κάποιες συνεδριάσεις του κόμματος, αποφασίστηκε ότι η παραγωγή του χάλυβα θα έπρεπε να διπλασιαστεί. Σημαντικές επενδύσεις έγιναν κατά τη διάρκεια της διετίας 1958-1960. Περίπου 4.000 κρατικά έργα μεσαίας και μεγάλης κλίμακας τέθηκαν σε εφαρμογή. Κάθε έτος , τα έργα ήταν περισσότερα από αυτά που είχε προσχεδιάσει η κυβέρνηση. Λόγω της γρήγορης μετάβασης της Κίνας από αγροτική οικονομία σε βιομηχανική, πολλοί αγρότες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα χωράφια τους και να δουλέψουν ως εργάτες στις βιομηχανίες χάλυβα, με αποτέλεσμα να αυξηθεί ο αστικός πληθυσμός κατά 31,24 %. Αυτό το νέο πολιτικό σύστημα οδήγησε σε αυξημένες και μη βιώσιμες απαιτήσεις στην παραγωγή τροφίμων και η γεωργική παραγωγή παρουσίασε θεαματική πτώση. Κατά τη διάρκεια αυτής της ταχείας μετάβασης σε βιομηχανική κοινωνία, κλονίστηκε η ισορροπία της οικονομίας λόγω της έλλειψης πρώτων υλών με συνέπεια τη μείωση στην παραγωγή. Η συνεχής παραγωγή χάλυβα δεν είχε τα επιθυμητά αποτελέσματα αλλά αντίθετα παρήγαγε προϊόντα τα οποία δεν πληρούσαν τα πρότυπα. Οι δυσκολίες στην οικονομία επιδεινώθηκαν όταν η Σοβιετική Ένωση απέσυρε τις ενισχύσεις. Η οικονομική κρίση στην Κίνα ξεκίνησε στα τέλη του 1960. Θέλοντας να αντιμετωπίσει αυτό το τεράστιο έλλειμμα η κυβέρνηση, μείωσε τις βιομηχανικές επενδύσεις από 38,9 δισεκατομμύρια γιουάν σε 7,1 δισεκατομμύρια γιουάν σε ένα διάστημα δύο ετών (1960-1962). Υπέστη 82 τοις εκατό μείωση. Για να αντιμετωπίσει το Κινεζικό Κομμουνιστικό Κόμμα τις καταστροφές, χαλάρωσε τους νόμους επιτρέποντας σε μερικούς αγρότες να έχουν τις δικές τους καλλιέργειες. Επίσης επέτρεψε σε πολλούς άνεργους εργάτες να επιστρέψουν στην ύπαιθρο για να ασχοληθούν με τις καλλιέργειες και τέλος οι βιομηχανικές επενδύσεις περιορίστηκαν προσωρινά. (Βιβλιογραφική πηγή: Yang Jisheng “Tombstone. The untold Story of Mao’s Great Famine”)

Εικόνα 14

Μαζική αποστολή εργατών στην ύπαιθρο.

Πηγή: Selected Works of Chinese Photography (1959) σελ. 9

Κεφάλαιο 5ο

Συμπεράσματα

Λόγω της κομμουνιστικής φύσης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, η έρευνα και τα στατιστικά στοιχεία κατά τη διάρκεια της περιόδου του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός», ήταν πολύ περιορισμένα και ορισμένα αποτελέσματα έχουν πολύ μεγάλη απόκλιση μεταξύ τους. Πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι κάποιοι ιστορικοί αναφέρουν πως τα θύματα του μεγάλου λιμού ήταν περίπου 30-40 εκατομμύρια, μερικοί άλλοι υποστηρίζουν ότι δεν ξεπερνούσαν τα 15 εκατομμύρια. Δεν υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός θυμάτων γιατί η κυβέρνηση της Κίνας δεν έχει λάβει επίσημη θέση επί του θέματος ούτε κατέχει επίσημα αποτελέσματα. Η έρευνα ήταν περιορισμένη λόγω του μυστικισμού και των αποκρύψεων της κυβέρνησης και πολλοί ερευνητές δεν είχαν βάσιμες ενδείξεις διότι κυβερνητικά στατιστικά στοιχεία δεν υφίστανται. Κανένας όμως δεν μπορεί να αγνοήσει ότι πολιτική του Μάο Τσε Τούνγκ επηρέασε εις βάθος τους τρεις τομείς που ερευνήθηκαν (δημογραφία, κοινωνία, οικονομία). Κύρια αιτία που προκάλεσε την αποτυχία του «Μεγάλου Άλματος προς τα Εμπρός» ήταν η έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού από την πλευρά του Κινεζικού Κόμματος. Η υποβολή ψευδών στατιστικών στοιχείων στην παραγωγή από την πλευρά των αγροτών προς την κυβέρνηση, η συνεχόμενη πίεση που ασκούσε η κυβέρνηση για ταχύτατη εκβιομηχάνιση της χώρας είναι λίγες από τις ενδείξεις έλλειψης κυβερνητικού σχεδιασμού-προγραμματισμού από την κυβέρνηση. Οι στόχοι που είχε επιβάλλει η κυβέρνηση δεν επιτεύχθηκαν όπως για παράδειγμα να γίνει η χώρα πρώτη στην παγκόσμια κατάταξη παραγωγής χάλυβα λόγω του γεγονότος ότι ο Μάο Τσε Τούνγκ ήθελε να επιταχύνει τους ρυθμούς ανάπτυξης της χώρας. Επιπλέον, η κινεζική οικονομία βρέθηκε σε πολύ χειρότερη θέση από ό,τι ήταν πριν το «Μεγάλο Άλμα προς τα Εμπρός». Αυτή η μεγάλη δημογραφική, κοινωνική και οικονομική καταστροφή θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί εάν οι κατάλληλες ενέργειες και ο κατάλληλος προγραμματισμός είχαν τεθεί σε εφαρμογή από το Μάο Τσε Τουνγκ και την κινεζική κυβέρνηση. Συμπερασματικά, η πολιτική του Μεγάλου Τιμονιέρη Μάο, άλλαξε δραστικά και σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα (1958-1962) την οικονομία, την κοινωνία και τη δημογραφία μίας από τις μεγαλύτερες χώρες παγκοσμίως που ακόμα και σήμερα επηρεάζεται από αυτό το πολιτικό βήμα που οραματίστηκε ο Μεγάλος Τιμονιέρης. Η γρήγορη μετάβαση δηλαδή, μιας αγροτικής κοινωνίας σε βιομηχανική, επηρεασμένος από τη Σοβιετική Ένωση και θέλοντας να ξεπεράσει την «πλούσια» Δύση, γρήγορα, πολυάριθμα, αποτελεσματικά, οικονομικά (Kuai, Duo, Hao, Sheng)..!

Βιβλιογραφία - Πηγές

- <http://www.worldatlas.com/as/cn/where-is-china.html>
- <https://www.britannica.com/place/China>
- <https://geographyfieldwork.com/ChinaDemographicTransition.htm>
- Μυτιλήνη, 2016 https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_China
- Διαλέξεις κύριου Β. Γαβαλά από «Δημογραφική Γεωγραφία» και «Γεωγραφία του Αναπτυσσόμενου κόσμου»
- Κλεων Χ. Τσίμπος «Εισαγωγή στην Πληθυσμιακή Γεωγραφία», Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2008
- http://www.ea.gr/ea/myfiles/File/gymnasio/06_Kina.pdf
- <http://www.nytimes.com/2012/11/14/opinion/chinas-great-shame.html>
- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1127087/>
- <http://www.tovima.gr/world/article/?aid=355168>
- <https://www.slideshare.net/RCB78/the-great-leap-forward-48023705>
- The Great Famine of China. The New York Times Op-Ed. AD: Matt Dorfman
- <http://globalsherpa.org/china-2030-world-bank/>
- <https://www.weforum.org/agenda/2015/07/brief-history-of-china-economic-growth/>

- <http://www.chinapost.com.tw/business/asia/b-china/2009/01/15/192170/china-economy.htm>
- F. Dikotter "Mao's Great Famine", 2011, Bloomsbury
- IMF, World Economic Outlook Database, April 2005
- Selected Works of Chinese Photography (1959) σελ. 9
- Lardy and Fairbank (1987). pp. 38–87.
- <http://www.nytimes.com/2012/11/14/opinion/chinas-great-shame.html>
- <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/news/maos-great-leap-forward-killed-45-million-in-four-years-2081630.html>
- <http://alphahistory.com/chineserevolution/great-chinese-famine/>
- Tao Yang, Dennis (2008). "China's Agricultural Crisis and Famine of 1959–1961: A Survey and Comparison to Soviet Famines." Palgrave MacMillan, Comparative Economic Studies 50
- Branigan, Tania (1 January 2013). "China's Great Famine: the true story". The Guardian. Retrieved 15 February 2016.
- <http://www.asian-studies.org/ea/brown-17-3.pdf>
- Yang Jisheng (2008) "Tombstone. The untold story of Mao's Great Famine", Penguin Books
- Song Shige, Wang, Wei and Hu, Peifeng. (2009) Famine, death, and madness: Schizophrenia in early adulthood after prenatal exposure to the Chinese Great Leap Forward Famine, Social Science & Medicine
- Huang, R. and Liu, Y. (1995) Mortality Data of China Population, Beijing: China Population Publishing House
- Johansson, Sten and Nygren, Ola (1991) The missing girls of China: A new demographic account, Population and Development Review
- Αναφορά στη Wikipedia, Μυτιλήνη 2017 https://el.wikipedia.org/wiki/Λαϊκή_δημοκρατία